יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 148 | Łódź, Środa, 28 czerwca 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ד' תמוז תרצ"ג | № 148

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פרוי ארלאזאראוו ערקלערט קאטעגאריש

אז סטאווסקי האט געלויכטען מיט א לעמפל בעת זיין חבר האט געשאסען אויף איר מאן

האטעל-אייגענטימער אין ירושלים קען נישט פעסטשטעלען, צי סטאווסקי האט דארטגענעכטיגט.— דער געפונענער טויטער יוד איז קרית-ענבים איז אומגעקומען פון זעלבסטמארד

תל-אביב, 27. (יט"א טעלעגראפיש) פרוי אר־לאזאראוו האט ביי דער היינטיגער אויספארשונג ערקלערט מיט דער פולער זיכערקייט, אז סטאווסקי איז דער, וואס האט געלויכטען מיט'ן לעמפעל, בעת דער צווייטער האט געשאסען אין ארלאזאראוו'ן.

די ידיעה פון פרוי ארלאזאראוו'ס ערקלערונג, האט אין גאנצען לאנד געמאכט א אומגעהויער'ען איינדרוק.

ירושלים, 27. (יט"א טעלעגראפיש) דער איי־גענטימער פון האטעל, וואס סטאווסקי האט אנגע־געבען, אז ער האט דארט גענעכטיגט די קריטישע נאכט, האט ערקלערט דעם יט"א פארשטעהער, אז ער האט געזעהען סטאוויסקי'ן פרייטאג 8 אוועגד און צומארגענס שבת 6 פריה בעת דער פארפאל איז געשעהען 11 ביינאכט.

די פאליציי איז חושד סטאוויסקי'ן, אז ער האט מיט א כיין פערלאזט תל-אביב פרייטאג ביינאכט און צומארגענס צוריקגעקומען קיין ירושלים. די פאליציי מאכט בעמיהונגען פעסטצושטעלען ביי די אייגענטימער פון די אויטאבוסען, וואס קורסירען צווישען תל-אביב און ירושלים, צי זיי האבען גע־זעהען סטאוויסקי'ן פרייטאג אוועגד צווישען די פא־סאזשירען.

דער אדוואקאט פון פוילישען קאנסולאט, האט היינט צום ערשטען מאל בעזוכט סטאוויסקי'ן אין דער ירושלים'ער תפיסה, סטאוויסקי איז אין משך פון די עטליכע טעג איינגאנצען גרוי געווארען.

ירושלים, 27. (יט"א טעלעגראפיש) ס'איז אויפגעקלערט געווארען דאס געהיימניש פון ער־מארדעטען יוד ביי קריעת ענבים. ס'איז פעסטגע־שטעלט געווארען, אז ער איז בעגאנגען זעלבסט־מארד, ער הייסט יהושע, א לאנד-ארבייטער פון כפר סבא, ער האט זיך בעטייליגט אין ארלאזאראוו'ס לויה, און איז באלד פערשווינדען געווארען.

עסטרייך וועט ווייטער בעקעמ־פען די נאציאנ.-סאציאליסטען

וויען, 27 (ספ. טעל.)

דער אויספלוג פון די אויסלענדישע זשור־נאליסטען האט זיך פערענדיגט נעכטען אין אווענד מיט א פייערליכען באנקעט אין וויען. אין באנ־קעט האט אנטיילגענומען דער קאנצלער דאלפוס, וועלכער האט געדאנקט די זשורנאליסטען פאר דער פעראינטערעסירונג מיט עסטרייך.

— איהר האט געהאט די געלעגענהייט — האט דער קאנצלער געזאגט — זיך צו איבערצייגען, אז אונזער לאגע איז גארנישט דראהענד געגען די שטערער פון רוה זענען מיר ריקזיכטסלאז ארויסגעטרעטען און מיר וועלען אין דער צוקונפט אויך אזוי טון.

ענגליש-דייטשע אקציע געגען סאוויעט-רוסלאנד

ווערט פארגעלעגט דורך דייטשלאנד

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

די ענגלישע צייטונגען גיבען איבער א סענסאציאנעלע ידיעה, אז זייט 2 וואכען געפינען זיך אין לאנדאן צוויי היטלער'ס שלוחים. וועמענס אויפגאבע ס'איז צו טאפען דעם דופק, אויף וואס פארא אופן ס'וואלט פאויגענומען געווארען דער וויזיט פון געהרונגען, וועלכער דארף אין קומענ־דיגען חודש קומען קיין לאנדאן.

געהרינג זאל מאו לעגען דער ענגלישער רעגירונג א מלחמה-אקציע געגען רוסלאנד.

(די דאזיגע ידיעה ווערט איבערגעגעבען אויף דער פעראנטווארטליכקייט פון דער צייטונג „רייגאלדס ניוזפעפער").

ריקזיכטסלאזער קאמף פון היטלער'ן

געגען דער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

דער פרייסישער אינערן-מיניסטער האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, וועלכע אנולירט די פארלאמענט-מאנדאטען פון די דעפוטאטען, וואס זענען אויסגעוועהלט געווארען פון די פארטייען, וואס זענען בלאקירט געווען מיט די סאציאל-דעמאקראטען.

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

ס'איז ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, לויט וועלכע די ארבייטער, וואס געהערען צו דער סא־ציאל-דעמאקראטישע פארטיי, דארפען בעטראכט ווערען אלס שונאים פון דער מלוכה און דארפען בעהאנדעלט ווערן לויט דיאויסנאהמס-פעראָרדנונגען

צווייטער
גרויסער
לידער=קאנצערט
פון
מנחם רובין
זעה זייט
6

פראפ. איינשטיין —

מיטגליד פון דער פראנצויזישער וויסענשאפטליכער אקאדעמיע

פאריז, 27 (ספ. טעל.)

די פראנצויזישע וויסענשאפטליכע אקאדעמיע האט אויף דער היינטיגער נאכמיטאג-זיצונג אויס־געוועהלט אלס איהר אויסלענדישען מיטגליד, אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם פראפ. מיכעל־סאי, דעם בעקאנטען געלעהרטען פראפ. איינשטיין.

ווער וועט זיין ד"ר ארלאזאראוו'ס נאכפאלגער

עמנואל ניומאן וועט נישט קאנדידירען

ירושלים, (יט"א). די א"י מיטגלידער פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט האבען אפגעהאל־טען א זיצונג אויף וועלכער עס איז ארומגערעדט געווארען די פראגע וועגען בעזעצען דעם אמט פון לייטער פון פאליטישען אגענץ-דעפארטאמענט אין ירושלים אויפ'ן ארט פון ערמארדעטען דר. חיים אר־לאזאראוו.

ווי יט"א דערוויסט זיך, וועט פראפ. בראדעצ־קי, וועמעס קאנדידאטור ווערט ארויסגערוקט פון מאנכע זייטען אלס נאכפאלגער פון ד"ר. ארלאזאר־ראוו, נישט קענען פאהרען קיין א"י, מחמת דעם פאר שטעהענדען ציוניסטישען קאנגרעס. עס זעהט אויך אויס צו זיין אונוואהרשיינליך אז ה' עמנואל ניומאן זאל אין דער נעכסטער צייט קענען איבערנעהמען די לייטונג פון פאליטישען דעפארטאמענט.

רומענישער פרינץ ניקאלאי

ביים מלוכה-פרעזידענט

ווארשא, 27. (טעלעפאניש פון אונזער קאר־רעספאנדענט) היינט אין אווענד האט דער מלוכה־פרעזידענט אויפגענומען מיט א מיטאג דעם רו־מענישען פרינץ ניקאלאי, וועלכער ווייליט איצט אין ווארשא.

די יודען זענען שולדיג...

וואס מען שיקט ארויס נאציאנאל-סאציאליסטען פון עסטרייך

בערלין, 27. (ספ. טעל.) „טעגליכע רונדשוי" מעלדעט אז אין די לעצטע טעג האט מען ארויסגע־שיקט פון דייטשלאנד א גרויסע צאהל עסטרייכישע יודען, אלס נקמה פאר ארויסשיקען פון עסטרייך די נאציאנאל-סאציאליסטען.

הינדענבורג אדער מוסאליני

ווער זאל בעקומען די נאבעל-פרעמיע פאר שלום?

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

די גאנצע דייטשע פרעסע פערשפרייט דעם פארשלאג וואס האט ארויסגערוקט א נארוועגישע צייטונג אין בערלין, אז די היי-יעהריגע נאבעל־פרעמיע פאר שלום זאל אנערקענט ווערען הינ־דענבורג'ן, מוסאליני זאל בעקומען די נאבעל־פרעמיע פאר שלום אין קומענדיגען יאהר.

מוסאלינים פאליטיק זיגט

לאנדאן, 27. (ספ. טעל.) „דיילי מייל" פער־זיכערט, אז אין די נאהענטסטע 20 טעג וועט דא־לאדיע קומען קיין רוים, כדי ארום צורעדען מיט מו־סאלינין די פראגע פון רעגולירען די איטאליעניש־פראנצויזישע בעציהונגען.

דאנציג ערקלערט טרויער

אין טאג פון אונטערשרייבען דעם ווערסאלער שלום

דאנציג, 27. (ספ. טעל.) אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראָרדנונג פון דאנציגער סענאט וועגען ערקלערען טרויער אין טאג פון אונטערשרייבען דעם ווערסאלער טראקטאט האט דער הויך-קאמי־סאר אינטערווענירט ביים סענאט, אנווייזענדיג אויף דער סתירה פון דער פעראָרדנונג מיט העם בעי שלוס פון דער פעלקער-ליגע.

לאדזער יודישער מוזיק-פעראיין
„שיר"

היינט, מיטוואך, דעם 28 יוני 1933, 9 אווענד קומט פאר

א גרויסער קאנצערט

אין פראגראם: ג. פ. הענדעל „יהודה המכבי"

אראטאריום אין 3 טיילען — אויסגעפיהרט דורכ'ן „שיר"-כאר

קנאבען-כאר פון דער גרויסער סינאגאגע.

לאדזער פילהארמאנישער ארקעסטער און סאליסטען: פרל. ס. קראפיוביק (סאפראן), פרל. ה. זשעבראווסקא (אלט).

גלענצענדער אראטאריום-זינגער פון בערלין — ל. ריאזאנצעוו (באריטאן)

(באס)

אויבער-קאנטאר פון ווארשאווער טלאמאצקער סינאגאגע

משה קוסעוויצקי

דירעקציע: פראפ. י. פיליווישיס.

ביים קלאוויר: פרל. א. סוראוויטש.

פארק „העלענאוו"

בילעטן צום איינהייטליכען פרייז 1.09 זל. צו בעקומען אין רייזע-ביורא „וואגאן לי" פיעטריק. 64, צוקערניע פיעטריקאווער 12 (רוג פאלודניאווא) און ביי דער קאסע פון פארק „העלענאוו".

אפגעלעגט די ענטוואפנונג-קאנפערענץ

טראץ דעם ווידערשטאנד פון דײטשלאנד

ג ע נ ף, 27 (ספ. טעל.)
דאס פרעזידיום פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ האט הײנט אפגעהאלטן א בעראטונג, דער פארזיצער הענדערסאן האט ערקלערט, אז ער האט אין לאנדאן נישט בעקומען קײן הסכם פארטײען דערװײל די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ, דעריבער לעגט ער פאר אפצולעגן די קאנפערענץ ביז אקטאבער.

נעגן דעם פארשלאג איז ארויסגעטרעטן דײטשלאנד, נאך א דיסקוסיע איז הענדערסאנס פארשלאג אנגענומען געווארן.

וויכטיגע בעשלוסען פון דער עקאנאמישער קאנפערענץ

וועגען אפשאפען דעם פערסעהר פון גאלד-מטבעות

ל א נ ד א ן, 27 (ספ. טעל.)
די מאנעטערע קאמיסיע אויף דער עקאנאמישער קאנפערענץ האט אנגענומען בעשלוסען. לויט וועלכען אלע לענדער דארפען אפשאפען דעם פערקעהר פון גאלד-מטבעות.

די דעקונג פון גאלד אויף די באנקנאטען-עמיסיעס דארפען נישט איבערשטײגען דעם מיני-מום פון 25 פראצ.

דאס אפלעגען די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

האט ארויסגערופען בעאונרוהיגונג אין דײטשלאנד

ב ע ר ל י ן, 27 (ספ. טעל.)
דער פראיעקט אפצולעגען די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ האט אין די דײטשע פאליטישע קרײזען ארויסגערופען א אוגצופרידענהײט און בעאונ-רוהיגונג.

די דײטשע דעלעגאציע וועט אפגעבען א פראטעסט געגען אפלעגען די קאנפערענץ און וועט ארויסציהען פראקטישע קאנסעקווענצען פון דער געשאפענער לאגע.

„דױטשע אלגעמײנע צײטונג" שרײבט, אז ס'איז פערהאן א פראיעקט, אז די בעראטונגען אויף דער קאנפערענץ זאל פערלענגערט ווערען ביז סוף יולי, דעם דאזיגען פראיעקט זאלען אונ-טערשטיצען איטאליען און דײטשלאנד.

אנטי-היטלערישע מאניפעסטאציעס אין לאנדאן

צוליב'ן רודפ'ן די א-בײטער-ריכטונגען אין דײטשלאנד

ל א נ ד א ן, 27. (ספ. טעל.) פאר'ן בנין פון דער דײטשער אמבאסאדע איז געכטען פארגעקומען א גרויסע אנטי-היטלערישע מאניפעסטאציע. די דעמאנסטראציע איז פארגעקומען אלס צײכען פון פראטעסט געגען די רעפרעסיעס בנוגע די ארבײ-טער-ריכטונגען אין דײטשלאנד.

א דעלעגאציע פון די מאניפעסטאנטען האבען פערלאנגט, אז די זאל צוגעלאזען ווערען צום אמ-באסאדאר פאן העש, דער אמבאסאדאר האט זיך אפ-געזאגט אויפצונעהמען די דעלעגאציע, דער בנין פון דער אמבאסאדע ווערט געהיטען דורך א שטאר-קער פאליצײ-אפטײלונג.

מאטערן לעבט?

נישט קלארע ידיעות פון ראדיא-סטאציעס

נ י ו-י א ר ק, 27. (ספ. טעל.) די שפאנונג וועגען גורל פון אמעריקאנישען פליהער מאטערן וועלכער האט געמאכט א רײזע ארום דער וועלט און איז פערלוירען געווארען ערגיץ אין סיביר, האלט אין אײן וואקסען. ביז איצט איז מען זיכער געווען, אז מאטערן איז שוין טויט. איצט האבען פערשידענע ראדיא-סטאציעס אויפגעכאפט פערשידענע נישט - פערשטענדליכע ידיעות וועגען גורל פון מאטערן, מען ווײסט אבער נישט פון וואנען די ידיעות שטא-מען און וועגען וואס ס'האנדעלט זיך. די רעטונגס-שיפען און עראפלאנען האבען דעריבער פער-שטארקט זײערע רעטונגס-אקציע.

הוגענבערג איז דעמיסיע

דײטש-נאציאנאלע פארטײ לעזט זיך אליין אויף

ב ע ר ל י ן, 27. (ספ. טעל.) דער מיני. הוגענ-בערג האט הײנט איבערגעגעבען הינדענבורגן א בריוו וועגען דימיסיע. מ'האלט, אז די דימיסיע וועט אנגענומען ווערען. באלד ווי הוגענבערג האט אי-בערגעגעבען די בריוו וועגען דימיסיע איז זיך צונויפגעקומען די פערוואלטונג פון דער דײטש-נאציאנאלע פארטײ און בעשלאסען זיך אליין אויפ-צולעזען, ס'איז געקומען צו א הסכם צווישען היט-לערן און די דײטש-נאציאנאלע, אז דיערע דעפוטא-טען זאלען אריינטרעטען אין דער היטלעריישער פראקציע.

היטלער קעמפט מיט דער עוואנגעלישער קירך

ב ע ר ל י ן, 27. (ספ. טעל.) לויט אן אויפטראג פון היטלערן איז דאס הויז פון דער עוואנגעלישער פרעסע-אגענץ בעזעצט געווארען דורך שטורם-אפ-טײלונגען, ס'איז אדורכגעפיהרט געווארען א רע-וויזיע. די דירעקציע איז פונאנדערגעלאזען געווא-רען און ס'איז אריינגעזעצט געווארען א קאמיסאר דאס דאזיגע הויז איז געווען די צענטראלע פון דער האלב-אפיציעלער פרעסע-אגענץ פון דער עוואנ-געלישער קירך אין דײטשלאנד.

דײטשע יודען אין ארגענטינע ארגאניזירען זיך

ב ו ע נ א ס א י ר ע ס, (י.ט.א.) די אלט-געזעסענע דײטשע יודען אין ארגענטינע, וואס האבען ביז איצט זיך בעהאלטען מיט זײער יודיש-קײט און האבען נישט געהאט קײן בעציהונגען מיט די איבעריגע יודען, האבען זיך איצט ארגא-ניזירט אין א געזעלשאפט צו העלפען דײטש-יודישע אימיגראנטען און ארבײטסלאזע.

400 פערזאן האבען זיך בעטײליגט אין דער גרינדונגס פערזאמלונג.

די רעדנער האבען ארויסגעדריקט בעוויערן איבער דער ביזאיצטיגער האלטונג פון די דײטשע יודען אין ארגענטינע, וועלכע האבען זיך נישט אינטערעסירט מיט יודישע ענינים. אײניגע רעד-נער האבען ערקלערט, אז זײ שעמען זיך, וואס אפילו דער פראטעסט-מיטינג געגען די אנטי-יודישע רדיפות אין דײטשלאנד איז ארגאניזירט געווארען דורך מזרח-אײראפעאישע יודען, אהן דער מיטהילף פון דײטשע יודען.

בעת דער דיסקוסיע איז אויך בעהאנדעלט געווארען דאס פראבלעם, צי די דײטשע יודען זאלען פערבלײבען אין די דײטשע פעראײנען, וואס זענען אין א גרויסער מאס אויפגעבויט גע-ווארען דורך יודען און מיט יודיש געלד און וו.ס דאס רוב פון זײ זענען לעצטענס געווארען מעהר אדער ווייניגער היטלעריסטיש.

די ניי-געגרינדעטע געזעלשאפט פון די דײ-טשע יודען טראגט דעם נאמען „הילפס פעראײן פון דײטש-רעדענדע יודען". אין דער יודישער געזעלשאפט איז ארויסגעדריקט געווארען צופרידענ-הײט צוליב דער גרינדונג פון דער נײער ארגא-ניזאציע.

דראהונג פון געגען-רעפרעסיעס האט געהאלפען

צי בעקומען שוין פוילישע יודען טראנזיט-וויזעס דורך דײטשלאנד?

ל א נ ד א ן, (יט"א). „דײלי העראלד" טײלט מיט אז די פוילישע קאנסולאר-מאכט אין לאנדאן בעשטעטיגט דאס אין משך פון די לעצטע וואכען איז דעם קאנסול מיטגעטײלט געווארען וועגען פיל אפ-זאגען מצד דער דײטשער קאנסולאר-מאכט צו ער-טײלען טראנזיט-וויזעס פאר פוילישע בירגער דורכ-צופאהרען דײטשלאנד אויפ'ן וועג קײן פוילען.

די פוילישע מאכט קען דא אבער קײן זאך נישט אונטערנעהמען, מחמת יעדער קאנסול האט דאס רעכט אפצוזאגען וויזעס פאר פרעמדע בירגער, נישט אנגעבענדיג דערבײ קײן שום מאטיוועז.

„דײלי העראלד" גיט אײ פון די קרײזען פון פוילישען קאנסולאט דאס אויב די דאזיגע פראק-טיק פון די דײטשע קאנסולאטען וועט פארטגעזעצט ווערען, וועט די פוילישע רעגירונג אלס געגען-אקציע אפזאגען ערטײלען טראנזיט-וויזעס פאר דײטשע בירגער, וואס פאהרען קײן אדער פון רוסלאנד דורך פוילען.

עס שײנט אבער, אז די דאזיגע דראהונג פון א געגען-רעפרעסיע האט שוין געהאט א ווירקונג און בעהאויגען דעם דײטשען אויסערן-אמט ארויסצו-בען נײע אינסטרוקציעס די קאנסולאטען אין אויס-לאנד. א פוילישער יוד וועלכער האט אנגעפרעגט אין דײטשען קאנסולאט אין לאנדאן, צי ער וועט בע-קומען א וויזע, האט דערהאלטען דעם ענטפער. אז דער דײטשער קאנסולאט איז בעאויפטראגט גע-ווארען ארויסצוגעבען וויזעס אלע אהן אונטערשײד פוילישע בירגער.

אויך פראנקרײך קומט אין דער רײה

און זאל אפטרעטען פון גאלד-פאריטעט

ל א נ ד א ן, 27. (ספ. טעל.) דער ארגאן פון דער לײבאר-פארטײ „דײלי העראלד" דרוקט א סענסאציאנעלען ארטיקעל, אין וועלכען ס'ווערט פאראויסגעזאגט, אז פראנקרײך וועט אינגיכען אפ-טרעטען פון גאלד-פאריטעט, די צײטונג שרײבט, אז די קאפיטאלען אנטלויפען פון פראנקרײך.

די פראנצויזישע דעלעגאציע אויף דער עקא-נאמישער קאנפערענץ לײקענט אפ די דאזיגע ידיעות

לאדזער נײעס

שוידערליכע טאט פון א פעראטענער פרוי

מאכט איהר געליבטען פאר אוים מאן — דער פערוואונדעטער געפינט זיך אין נסיסה-צושטאנד

(2) אויף באלוט לעשנא 17 וואוינט דער 49-יעהריגער יועבער וולאדיסלאוו ביסינגער, בײ איהם האט געוואוינט די 31 יעהריגע אננא נאגעל. ביסינגער האט צוגעזאגט זײן קאכאנקע, אז ער וועט חתונה האבען מיט איהר, ער האט אבער בסדר אפגעשלעפט און צום סוף איהר ערקלערט, אז דאס וועט קײנמאל נישט געשעהען. נעכטען 12 בײנאכט ווען ביסינגער איז געשלאפען, האט די קאכאניקע גענומען א שארף מעסער און אפגעשניטען בײ איהר געליבטען די סמנים פון מענליכקײט, און זי איז אנטלאפען. דער שווער פערוואונדעטער האט פערלוירען דאס בע-וואוסטזײן און האט ערשט זיך אויפגעוועקט נאך א שעה צײט ווען ס'איז איהם שוין אפגעלאפען זעהר פיל בלוט, די שכנים, וועלכע האבען דערהערט דאס שרעקליכע קרעכצען פון פערוואונדעטען האר בען אלארמירט די פאליצײ און פאגאטאוויע, ביסינ גער איז אין גסיסה-צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל פון קראנקען-קאסע, אין דערוועלכער צײט איז אננא נאגעל געקומען אין ערשטען פאליצײ קאמיסאריאט און זיך אליין איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פאליצײ. זי איז ארעסטירט גע-ווארען.

בלוטיג געשלעג צווישען צוויי יודישע ברידער

בײדע אפגעפיהרט אין שפיטאל

(—) אויף זגערזשער 80 האט געכטען אויסגע-בראכען א מחלוקה צווישען די צוויי ברידער לײבוש און יצחק ראפאפארט, די מחלוקה איז איבערגעגאנ-גען אין א בלוטיג געשלעג אויף מעסערס, בײדע זענען שווער פערוואונדעט געווארען און מ'האט זײ אפגעפיהרט אין שפיטאל פון קראנקען-קאסע.

צווײטער לידער-קאנצערט פון מנחם רובין אין פילהארמאניע

שבת, דעם 1-טען יולי, 9 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל דער צווײטער גרויסער קאנצערט פון וועלט-בעריהמטען זינגער מ נ ח ם ר ו ב י ן. אין פראגראם געהען אריין די שענסטע פערל פון יודישע פאלקס-לידער. דער דאזיגער גראנדיעזער קאנצערט האט ארויסגערופן א שטארקע פעראינטערעסירונג בײ די ליבהאבער פון יודישען פאלקס-ליד.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעהמט אן פון 1–2 בײטאג און פון 4–7 נאכמ.

צו פערמיטען
א גרויס
פאבריק-לאקאל
אײנגעריכטעט אויף א זאקען-פאבריק אדער אויף מאנופאקטור פולנאצנא 25 צווײטער הויף.
צו ערפאהרען בײם אדמיניסטראטאר מײזעלס, קאנסטאנטינער 49.

פאר
גאלד, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרײזען
אליזאר פ י א ל ק א
פיעטריקאווער 7.

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס
אמבולאטאריום
בײם פעראײן „מלבוש ערומים"
שעניעוויטשא 3/5,
וואו ס'ווערט ערטײלט מ ע ד י צ י נ י ש ע ה י ל ף אויפ'ן ארט. שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהײם
נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מיגימאלע אבצאה-לונגען. די פערוואלטונג.

עבער דער מאשין אויף
ווערען אנגענומען אויסצונײען בײ
ג. גארדמאן, שרודמיעסקא 8

Dr. L.
Czarnożył
ארדינירט
אין זומער-סעזאן
– אין –
CIECHOCINEK
willa Kościuszko.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהײטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בײטאג
אלע ארט אנאליזען.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און סקלעראז-קראנקהײטען
ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אוו.

קומט און איבערצײגט אײך
אין ערשטקלאסיגען קאפע
„Atlantic"
פיעטריקאווער 48,
טעל. 162-11
וועלכע גיט ארויס טעגליך געשמאקע
יארסקע מיטאגען
מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשיד. שפײזען מיט'ן גאנצען ענטשפרעכענדען קאמפארט
צום פרײז פון 2 זל.—2.25 זל.
פריהשטיק 1.30 „
אוועגדברויט 1.30 „
סאלידע, שנעלע און רײנלעכע בעהאנדלונג!
מיט אכטונג
די פערוואלטונג.

לאָדז, 28 יוני 1933

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 28 יוני 1933

אַפּעטיטן פון דער אויסדערוועהלטער ראַסע

דער מהלך צווישן בערלין און מאָסקווע

אין דער טרוקענער און פּראַקטישער אַטמאָספער, וואָס הערשט אויף דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ, האָט די דייטשע דעלעגאַציע, יעדענפאַלס איינער פון די וויכטיגסטע מיטגלידער פון דער דייטשער רעגירונג, הוגענבערג, געפּרובט אַריינברענגען אַ פּאָליטישן מאָמענט, דער פּרוב האָט קיין ערפאָלג נישט געהאַט.

אין דעם, וואָס דייטשלאַנד פאָדערט מען זאָל איהר צוריקגעבן איהרע קאָלאָניעס איז קיין נייעס נישט פאַרהאַן. די דאָזיגע פאָדערונג איז אַרויסגערוקט געוואָרן דורכ'ן פּרעזידענט פון דער דייטשער רייכסבאַנק נאָך בעת עס איז בעהאַנדעלט געוואָרן דער יאָנג-פּלאַן אין פּאַריז. די פאָדערונג איז נישט איין מאָל ווידערהאָלט געוואָרן דורך די פאַראַנטוואָרטליכע לייטער פון דער דייטשער פּאָליטיק ביי פאַרשידענע געלעגענהייטן. אמת, די פיהרער פון אַלע דעלעגאַציעס, וואָס זענען געקומען קיין לאָנדאָן, ערקלערען, אַז אין לאָנדאָן דאַרפען בעהאַנדעלט ווערען אויסשליסליך עקאָנאָמישע פראַגען און אַז דאָ איז נישט דאָס אָרט צו פאַרנעהמען זיך מיט פּאָליטישע ענינים. מיט דער פאָדערונג וועגן די קאָלאָניעס האָט זיך אַלזאָ די דייטשע רעגירונג געדאַרפט ווענדען קיין זשענעווע צו דער פעלקער-ליגע און צו די מלוכות, וועלכע האָבען אונטערגעשריבען דעם ווערסאַלער טראַקטאַט. אין לאָנדאָן זאָגען זיי, דאַרפען בעהאַנדעלט ווערען בלויז ווירטשאַפטליכע און פינאַנציעלע פראַגען און נישט קיין פּאָליטישע.

אָבער עס האַנדעלט זיך נישט בלויז וועגן אַט די פאָרמאַליטעטן. וואוהין דייטשלאַנד האָט זיך צו ווענדען וועגן דער פראַגע פון די קאָלאָניעס און אַנדערע טעריטאָריאַלע אַספּיראַציעס פון דעם דריטען רייך. די גרעסטע סענסאַציע צווישן די דעלעגאַציעס, וועלכע זענען זיך צונויפגעקומען קיין לאָנדאָן, האָט געמאַכט די מאָטיווירונג פון די דייטשע פאָדערונגען. ווען דער מעמאָראַנדום וואָלט געווען אונטערגעשריבען דורך אַ ראָזענבערג'ן, אָדער דורך געבעלס'ן, וואָלט מען עס נאָך פאַרשטאַנען. מצד גייסטיגע פיהרער פון דער היטלעריסטישער בעוועגונג איז מען שוין אין אייראָפּע געוואוינט אַלצדינג צו ערוואַרטען. אָבער אַז דעם מעמאָריאַל זאָל אונטערשרייבען דער פיהרער פון די ווירטשאַפטליכע רעסאָרטען אין דער רעגירונג פון דער נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע, דאָס איז געווען אַ סענסאַציע שוין אַפילו מצד די קוצענמאַכער פון בערלין...

מען דאַרף בעמערקען אַז די מאָטיווירונג רינגט אַרויס פון דער גאַנצער פילאָזאָפיע פון נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם. פון דעם זעלבסטבעוואוסטזיין אין דער מיטיע, וועלכע די גערמאַנישע ראַסע אַלס די העכערע און פיהרענדע איז געצוואונגען געוואָרן אויסצופיהלען אין דער וועלט. פון דעם אתה-בחרתנו-געדאַנק וואָס ליגט אין יסוד פון דער בעציהונג פון די ראַסיסטען בנוגע אַנדערע ראַסעס, נישט נאָר דער יודישער, נאָר אויך דער סלאַווישער, אין אָפיציעלע דאָקומענטן האָבען נאָך היטלערס מענשען קיינמאָל נישט אַזוי אָפען און בולט פאָרמולירט זייער תורה, ווי אין דעם מעמאָריאַל פון הוגענבערג'ן אויף דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ.

דער מעמאָריאַל האָט זיך, ווי בעקאַנט, אָנגעהויבען מיט אַ ציטאַטע פון בוך, וואָס האָט בשעתו אָנגעמאַכט אַ גרויסען רושם אין אייראָפּע: אָסוואַלד שפּענגלערס „אונטערגאַנג דעס אַבענדלאַנדעס", דהיינו, אַז די מערב-לענדער זענען פאַראורטיילט אונטערצוגיין דערפאַר, ווייל זיי געפינען זיך אונטער דער השפּעה פון דעמאָראַליזירענדע עלעמענטן און פעלקער. נאָך דער דאָזיגער ציטאַטע, וועלכע האָט אייגענטליך אין זין נישט בלויז דעם באָלשעוויזם און די סלאַווישע פעלקער, נאָר אויך די פראַנצויזען און די ענגלענדער, קינדיגט אָן דער מעמאָראַנדום, אַז דאָס דייטשע פאָלק איז דער פונדאַמענט פון ציוויליזאַציע, אַז דאָס גערמאַנישע פאָלק שטייט פעסט געגען די שטרעמונגען פון די נידעריגערע פעלקער. אויב דייטשלאַנד וועט דעם קאַמף נישט אויסהאַלטען און וועט פאַלען אונטער דער לאַסט פון דאָזיגען קאַמף דאַן וועלען אונטערגיין אַלע אַנדערע פעלקער פון מערב. און דעריבער קען זיך די וועלט אויסהיילען פון קריזיס נאָר אין פאַל, אויב דייטשלאַנד וועט אַרויס פון קריזיס-מצב. נאָר כדי דייטשלאַנד זאָל צוריק געזונד ווערען, מוז זי צוריק קריגען די אַפריקאַנישע קאָלאָניעס, דאָס איז ערשטענס. און צווייטענס, דאַרף דאָס דייטשע פאָלק בעקומען די מעגליכקייט צו קאָלאָניזירען דעם עודף פון זיין בעפעלקערונג אין לענדער, וואו עס וואוינען פעלקער פון נידריגען טיפּ און דאָרט וועט דאָס אתה בחרתנו פאָלק פיהרען אַ ציוויליזאַטאָרישע און קאָלאָניזאַטאָרישע טעטיגקייט, אין גרויסען מאַסשטאַב. מיט איין וואָרט — עס דאַרף געמאַכט ווערען אַ סוף צו די פּראָצעסן וועלכע האָבען זיך אָנגעהויבען אין רוסלאַנד מיט דער מלחמה און מיט דער רעוואָלוציע. דייטשלאַנד דאַרף האָבען די מעגליכקייט פון פרייער בעוועגונג אין רוסלאַנד, וואו די דייטשע קולטור וועט עס בעווייזען צו האָבן די אין פעהיג.

אָט דאָס זענען די הויפּט-אידעען פון דאָזיגען אין זיינע אויספיהרונגען העכסט-פּראַקטישן פילאָזאָפישן דאָקומענט, סיי די אידעען, סיי די אויספיהרונגען זענען פון לאַנג שוין ענטוויקעלט געוואָרן אין דעם „שריפטטום" פון דער דייטשער ליטעראַטור פאַר געהאַלטען עס ווערט איצט אָפיציעל געהאַלטען דאָס בוך פון אַדאָלף היטלער „מיין קאַמף", נאָכדעם ווי די ביכער פון „יודישן גייסט" זענען עפענטליך פאַרברענט געוואָרן אויף די שייטערהויפנס, און פון עכט-רוסישן דייטשיש-באַלטישן בראָך אַל פרעד ראָזענבערג.

די אידעען זענען נישט קיין נייע, די זענען געלעגען אין יסוד פון ברעסטער שלום, וועלכער איז, ווי בעקאַנט, דיקטירט געוואָרן רוסלאַנד דורך דעם שטיוועל פון גענעראַל האָפמאַן; אויך דעמאָלט האָט דייטשלאַנד געהאַט אין זין צו פאַרנעהמען אוקראַינע, דעם געביט פון טייך דאָן און קאַווקאַז, און ווען דער דייטשער גאָט, וועלכער איז אויך אַלמעכטיגער פאַר אַלע אַנדערע געטער, וואָלט נישט געווען אונטערגעהינקט אַביסעל אין דער לעצטער רגע, וואָלט צו די דערמאָנטע לענדער אויך צוגעקומען טורקעסטאַן און אויף דעם גוף פון רוסלאַנד וואָלט אויסגעוואַקסען אַ מעכטיגע דייטשע אימפּעריע.

עס האָט זיך אָבער אויסגעמאַכט, אַז פון זינט דייטשלאַנד האָט אונטערגעשריבען די אָפּמאַכען אין ראַפּאַלאָ און אין בערלין, זענען די אידעען פאַרשוויגען געוואָרן, דער בערלינער אָפּמאַך איז נישט לאַנג בענייט געוואָרן, עס פרעגט זיך אַלזאָ, ווי אַזוי געפינען אָרט אין די קעפּ פון די דייטשע מושלים, אין איין און דערזעלבער צייט די פריינדשאַפט מיט רוסלאַנד און די אָפענע שטרעבונגען צו פאַרוואַנדלען דאָס לאַנד אין אַ קאָלאָניע פון דעם אויסדערוועהלטען פאָלק? דאָס איז איינס. און צווייטענס פרעגט זיך מיט וואָסערע וועגען און מיטלען רעכענען זיי עס צו דערגרייכען? ווייל ווי עס זאָל נישט זיין, איז דאָך רוסלאַנד נישט קיין פּאָר טויזענד יודישע דאָקטוירים און אַדוואָקאַטען, וועלכע מען קאָן אויסשטעלען צו שאַנד און צו שפּאָט און איבער וועלכע מען קאָן זיך איבען אין „איבערמענשליכע געפיהלען, וועגען דעם איז אין מעמאָראַנדום גאָר נישט געזאָגט געוואָרן.

דאַגעגען האָבען זייער מיינונג אַרויסגעזאָגט גאַנץ קלאָר און אָפען וועגען דעם ענין די פיהרער פון דער סאָוויעטישער עפענטליכער מיינונג: מיר ווילען נישט קיין טריט פון פרעמדען לאַנד, נאָר מיר וועלען נישט אָפּגעבען אויך קיין שריט פון אונזער אייגענעם לאַנד און אויב עס וועט אויסקומען צו פיהרען קריג, וועלען מיר מיט אַלע מיטלען זעהען דעם קריג צו פיהרען אויף יענעמס טעריטאָריע, נישט אויף אונזערער. עס זענען ביי דער געלעגענהייט פון מעמאָריאַל געזאָגט געוואָרן נאָך אַנדערע אַפאָריזמען, וועלכע די אויסדערוועהלטע פיהרער וואָלטען געמעגט זיך גוט איבערחזרן און זכרון: אַז פון מאָסקווע קיין בערלין קאָן אַמאָל זיין באַהענטער ווי פון בערלין קיין מאָסקווע, אַז דייטשלאַנד קאָן אַמאָל אין דער קאָלאָניזאַציע פון רוסלענדישע געביטען דערגיין ביז צו די ערי חושך א.א. ווייל עס איז דאָך אַ קלאָרע זאַך: די פעלקער, וועלכע וואוינען אויף די טעריטאָריעס פון אוקראַינע קאַווקאַז און פון טורקעסטאַן האָבען די ביכער פון שפּענגלערן און פון ראָזענבערגן נישט געלייענט, זיי ווייסען נישט אַז עס גייט דאָ וועגען דער צוקונפט און וואוילשטאַנד פון דעם „אויסדערוויילטען פאָלק", און דעריבער וועלען זיי פרייוויליג נישט וועלען זיין די קרבנות פון דער היטלעריסטישער פּאָליטיק און פילאָזאָפיע. און יעדער פּרוב צו קאָלאָניזירען רוסישע געביטען וועט זיך אָנשטויסען אויף אַ בלוטיגען ווידערשטאַנד פון די „נידריגע פעלקער" און ראַסען און דער אויסגאַנג פון צוזאַמענשטויס איז זעהר און זעהר פּראָבלעמאַטיש פאַר די שטאָלצע גערמאַנער. (לצן).

וואָס איז דער יסוד פון אַנטיסעמיטיזם?

נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע.—דאָס איז פאַשיסטישע קאָנטררעוואָלוציע

די היטלעריסטישע איבערקעהרעניש האָט געפונען אַ הילכיגען אָפּקלאַנג אין אַ רייה לענדער פון אייראָפּע און מאַסען אָנהענגער, וועלכע זענען גרייט אויך ביי זיך אינדערהיים צו טון דאָס זעלבע, וואָס די נאַצי אין דייטשלאַנד. בעזונדערס טיף איז דער אָפּקלאַנג אין אונגאַרן און אין פּוילען. ביי אונז האָט די ענדעציע פאַרגעסן אַפילו אָן איהר טראַדיציאָנעלער שנאה צו דייטשלאַנד און צו די דייטשען פון דער צייט, ווען דייטשלאַנד איז נאָך געווען אַ דעמאָקראַטישע רעפּובליק, די ענדעציע האָט זיך מיט דער גרעסטער פרייד געוואָרפען אין די אָרעמס פון די היטלעריסטען. די ענדעציע האָט אַפילו איבערגענומען ביי די היטלעראָווצעס זייער לאָזונג פון נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע וועלענדיג מיט דעם דאָזיגען לאָזונג דערגרייכען צו די אַרבייטער-מאַסען. וואָס אַנבעלאַנגט דעם צווייטען לאָזונג פון אַנטיסעמיטיזם, וואָס איז דאָך די אַקס. אַרום וועלכער עס דרעהט זיך דאָס פּראָגראַם און טעטיגקייט פון דער ענדעציע, איז ער דערהויבען געוואָרן צום וויכטיגסטען פּונקט פון אַלע פּוילישע נאַציאָנאַלע אינטערעסען.

אָבער וואָס בעהאַלט זיך אונטער דער מאַסקע פון אַנטיסעמיטיזם? פרעגט דער „ראָבאָטניק", וואָס איז דער גייסטליכער אינהאַלט און אין וואָס בעשטעהען דעם אַזוי הויך פּראָקלאַמירטער נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע?

דער ענדעקישער אַנטיסעמיטיזם, ענטספּרעכט ריכטיג דאָס בלאַט פון די פּוילישע סאָציאַליסטען, האָט פונקט אַזוי ווי דער היטלעריסטישער דעם ציל אָפּצוווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון די מאַסען פון זייערע ווירקליכע אינטערעסען און אויזגאַבען; אַריינפלאַנצען אין פּראָלעטאַריאַט און אין קליינבירגערטום די פאַלשע איבערצייגונג, אַז נישט די קאַפּיטאַליסטישע אָרדנונג איז שולדיג אין איצטיגען ווירטשאַפטליכען קריזיס אין אַרבייטסלאָזיגקייט, נויט און הונגער, נאָר אַז שולדיג זענען אויסשליסליך די יודען אַלס אַזעלכע אין אַלדאָס בייז אויף דער וועלט. נישט דער קאַפּיטאַליזם, נישט דער פאַשיזם, נישט דער מיליטאַריזם. נאָר יודען אַלס אַזעלכע אָהן אונטערשיד, צי דאָס זענען בורזשויען, צי אַרבייטער, גבירים, אָדער אָרימע לייט, ציוניסטען, אָדער סאָציאַליסטען, זיי אַלע זענען שולדיג אין דעם, וואָס דער אַרבייטער האָט נישט קיין אַרבייט, וואָס דער פויער לעבט אין דלות, וואָס די אַרבייטענדע אינטעליגענץ ווערט פאַראָרימט און פּראָלעטאַריזירט זיך. מען טאָר אַלזאָ נישט אָנריהרען דאָס הייליגע רעכט פון פּריוואַט-אייגענטום, נישט די רעכט פון עקספּלואַטאַציע און אונטערדריקונג. אין אַלעמען און אין אַלצדינג זענען דאָך שולדיג די יודען.

די „נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע" איז פאַקטיש קאָנטר-רעוואָלוציע, דאָס איז אַ פאַרהיטונגס-מיטעל געגען סאָציאַלער רעוואָלוציע, דאָס איז אַ שירעם, וואָס דאַרף אָפּהיטען די קאַפּיטאַליסטישע אָרדנונג געגען דעם אָנגריף פון די מאַסען. די נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע (ריכטיגער די פאַשיסטישע קאָנטר-רעוואָלוציע) דאַרף אָבווענדען די פאַרצווייפלונג און אויפרודערונג פון די מאַסען אויף פאַלשע וועגען. אַזעלכע צילען האָט געהאַט און די דאָזיגע צילען רעאַליזירט איצט די היטלעריסטישע רעוואָלוציע, וועלכע האָט פאַקטיש אויף קיין האָר נישט אָנגעריהרט די פּריווילעגיעס פון די בעזיצענדע קלאַסען און האָט נאָר פאַרגאָסען שטראָמען אַרבייטער-בלוט, איינשמידענדיג דעם פּראָלעטאַריאַט אין די שרעקליכע קייטען פון פאַשיסטישען סיסטעם.

אין טשעכאָסלאָוואַקיע איז מען זעהר צופרידען

וואָס דער ציוניסטישער קאָנגרעס וועט פאָרקומען אין קאַרלסבאַד

דעם 16-טען אויגוסט וועט אין „שיצענהויז" אין קאַרלסבאַד געעפענט ווערען דער אַכצעהנטער ציוניסטישער קאָנגרעס.

קאַרלסבאַד מאַכט שוין איצט גרויסע הכנות אויפצונעהמען די געסט און אויך די אַרומיגע בעדער מאַריענבאַד און פראַנצענסבאַד ריכטען זיך, אַז אַ גרויסער טייל פון די קאָנגרעס-געסט וועלען קומען אַהין, טייל צו מאַכען די קור און טייל גלאַט אַזוי אָנקוקען די גרעסטע טשעכישע בעדער, וואָס ליגען אַרום קאַרלסבאַד.

דער טשעכאָסלאָוואַקישער קאָרעספּאָנדענט פון די „צייט" האָט געהאַט די מעגליכקייט צו רעדען מיט עטליכע נישט-יודישע טשעכישע פּערזענליכקייטען, וועלכע האָבען זיך אַרויסגעזאָגט בנוגע דעם קאַרלסבאַדער קאָנגרעס און איבער די יודען און אין דער טשעכאָסלאָוואַקיע בכלל.

דער קאַרלסבאַדער בירגערמייסטער, ד״ר הערמאַן יאַקאָב האָט געזאָגט:

„מיר פרייען זיך תמיד, ווען דער קאָנגרעס איז אין אונזער שטאָט, נישט צוליב דעם, וואָס אונזער שטאָט פּראָפיטירט דערפון. ווען אַזוי פיל טויזענטער מענשען האַלטען זיך דאָ אויף אַ לענגערע צייט, נאָר אויך דערפאַר, ווייל מיר אינטערעסירען זיך בכלל מיט אַלע יודישע און ציוניסטישע פּראָבלעמען, וועלכע ווערען פאַרהאַנדעלט אויפ'ן קאָנגרעס. חוץ לזה פרייען מיר זיך, אַז יודען וועלען זיך קענען איבערצייגען, אַז ביי אונז מאַכט מען באמת קיין שום חילוק נישט צווישן יודען און נישט-יודען. מיר זענען בעציהט יעדען מענשען, וואָס קומט אַהער, מקבל צו זיין מיט'ן גרעסטען כבוד און קיינעם פון אונז וועט נישט איינפאַלען דורך אַ וואָרט אָדער אַפילו נאָר דורך אַ מינע עפּעס צו טון, וואָס קען אַן אַנדערען בעליידיגען. פאַר אונז זענען נישט פאַרהאַן קיין שום פּאָליטישע אָדער רעליגיעזע פראַגען. מיר קענען שוין איצט זאָגען אַז די קאָנגרעס-געסט וועלען זיך ביי אונז פיהלען, ווי אין דער היים".

דער טשעכאָסלאָוואַקישער האַנדעלס-מיניסטער ד״ר יוזעף מאַטושעק האָט ערקלערט:

„איך קען זאָגען מיט'ן פולען מויל, אַז אין אונזער דעמאָקראַטישער רעפּובליק איז נישט פאַרהאַן קיין שום חילוק צווישען יודען און נישט-יודען. ביי אונז איז די גלייכבערעכטיגונג נישט בלויז אויפ'ן פּאַפּיר, נאָר זי איז טאַקע איינגעוואָרצעלט אין גאַנצען לעבען פון אונזער פאָלק.

אין אונזער לאַנד איז נישט פאַרהאַן קיין שום אומגערעכטיגקייט לגבי מינדערהייטען אָדער אויסלענדער. יעדער קען זיך ביי אונז בעוועגען אָהן שום בעגרענעצונגען.

דער בעקאַנטער טשעכאָסלאָוואַקישער כלל-טוער ד״ר פראַנץ זשיזשקאַ:

„די טשעכאָסלאָוואַקישע געזעצן זענען איינע פון די פרייעסטע אין דער גאַנצער וועלט. אָהן שום חילוק געניסען לויט'ן געזעץ די יודען פון די זעלבע רעכט, ווי נישט-יודען. בעליידיגונגען ענטגעגען יודען ווערען ביי אונז פּונקט אַזוי בעשטראָפט, ווי בעליידיגונגען ענטגעגען דער מלוכה אָדער איהרע געזעצן.

אויך אין פּראַקטישן לעבען געניסען די יודען פון די זעלבע רעכט, ווי נישט יודען. ביי אונז וואָלט קיין שום פּאַרטיי נישט געקענט עקזיסטירען, וועלכע זאָל האָבען אין איהר פּראָגראַם אַ פּונקט פון אַנטיסעמיטיזם. חוץ די קאַטוילישע פּאַרטייען איז נישט פאַרהאַן קיין שום פּאָליטישע פּאַרטיי, קיין שום אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל נישט האָבען קיין יודישע מיטגלידער. די גרעסטע טשעכאָסלאָוואַקישע אָרגאַניזאַציע „דער סאָקאָל" האָט אַ גרויסע צאָהל יודישע מיטגלידער. אין קיין שום פּאַראיין אָדער קלוב ווערען נישט געמאַכט קיין חילוק צווישען יודען און נישט-יודען. אין פּריוואַט וועט עס נישט איינפאַלען צו פּרובען: אויב מ׳שטאַמט פון יודען אָדער נישט אין אַלע אַמטען זענען פאַרהאַן יודישע בעאַמטע. אין איצטיגען מיניסטעריום זיצען צוויי יודישע מיניסטאָרען. אומעטום זענען די יודען שטאַרק פאַרטרעטען. די יודען מאַכען אויס 27 פּראָצ. פון דער בעפעלקערונג. אַ טייל רעכענען זיך צום טשעכישען פאָלק און אַ טייל צום דייטשען פאָלק. אַ גאַנץ גרויסער טייל יודען איז יודיש-נאַציאָנאַל, וואָס איז ביי אונז פּונקט אַזוי געזעצליך אָנערקענט ווי די טשעכישע נאַציע. די צוגעהעריגקייט צו אַ רעליגיע אָדער פאָלק איז ביי אונז קיין שום מניעה הן אין פּאָליטישער, הן אין געזעלשאַפטליכער בעציהונג. אין דער לעצטער צייט זענען צוליב די פאַרהעלטענישען אין דייטשלאַנד פיל יודען אַרויסגעטרעטען פון די דייטשע פאַראיינען און שליסען זיך אָן אין די נאַציאָנאַל-יודישע אָדער אויך אין טשעכישע פאַראיינען.

י. זשעזאַטש, דער אויבערדירעקטאָר פון דער פּראַגער מעסע:

„ווייל מען זיך מאַכען אַ קלאָר בילד איבער דעם מצב פון די יודען אין טשעכאָסלאָוואַקישען ווירטשאַפטס לעבען, אַזוי מוז מען בלעטערן אין אונזער געשיכטע מיט הונדערטער יאָהרען צוריק. תמיד האָט ביי אונז געהערשט פרייהייט אויף אַלע געביטען. דעריבער האָבען יודען געקענט איינעמען די גרעסטע פּאָזיציעס הן אין ווירטשאַפטליכען, הן אין געזעלשאַפטליכען, קולטורעלען און פּאָליטישען לעבען. דאָס ווירטשאַפטליכע לעבען שטייט ביי אונז אויף פעסטע יסודות און אויך אין נאַציאָנאַלע און רעליגיעזע ענינים הערשט ביי אונז

(ווייטער זעה 8-טע זייט)

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבעז

ניי'ער פאלקסבלאט

מיטוואך 28 יוני
ד'ן תמוז תרצ"ג

זון-אויפגאנג 3.15
זון-אונטערגאנג 8.01

פאר וואס האט דער מאגיסטראט אויסגעדונגען דעם טעאטער-בנין ביים יודישען טעאטער?

צו דער אויפמערקזאמקייט פון די יודישע ראטמענער

די אנשטענדיגקייט אליין פערלאנגט, אז מען געהט דינגען א נייע דירה, זאל מען אנפרעגען ביים אלטען לאקאטאר, צי ער קלויבט זיך ארויס, צי נישט ווען אפילו דער ווירט יויל די דירה פערדינגען, אזוי פיהרט מען זיך אין דער גאנצער וועלט. אזוי האט זיך אונזער מאגיסטראט נישט געפיהרט, הגם ער איז בערופען און פערפליכטעט אפצוהיטען די אינ־טערעסען פון אלע טיילען פון דער בעפעלקערונג.

אונזער מאגיסטראט האט נישט פרעגענדיג ביי קיינעם, אפגעדונגען דאס „סקאלא"־טעאטער נישט אנפרעגענדיג דעם לאקאטאר, דער מאגיסטראט און בעזונדערס די קולטור־אפטיילונג האט דאך געמוזט וויסען, אז דארט שפילט דאס יודישע טעאטער, אז „סקאלא"־טעאטער איז דאס איינציגסטע ווינקעלע פאר יודישער קולטור פאר 212 טויזענד יודען אין לאדז. די קולטור־אפטיילונג ביים מאגיסטראט האט געדארפט וויסען אז דאס יודישע טעאטער אין לאדז בעקומט נישט פון דער שטאט קיין איין גראשען און ראנגעלט זיך דורך די גאנצע יאהרען און בלייבט דאך אויף דער אויבערפלאך, ווייל — אזוי ווי מ'קען נישט אויעקנעהמען ביי די מאסען קיין ברויט, אזוי קען מען אויך נישט אויעקנעהמען ביי זיי די גייסטיגע שפייז, ווי ארום זי זאל נישט זיין.

אהן שום צערעמאניעס האט דער מאגיסטראט צוגענומען דאס טעאטער און ווי ס'זעהט אויס, פיהלען די פערענטווארטליכע מענשען אפילו נישט די עוולה וואס זיי זענען בעגאנגען געגען א דריי־טעל פון דער לאדזער בעפעלקערונג.

ביי אלע אינטערוויוען וואס דער מאגיסטראט און דער לאיוניק האט געגעבען וועגען דעם ענין די פרעסע־פארשטעהער האט זיך נאר גערעדט וועגען די בעקוועמליכקייטען פון ביי׳עם שטאטישען טעאטער און וועגען די חסרונות פון דער אלטער דירה, קיין איין ווארט פון פערענטפערען זיך פאר דער יודישער געזעלשאפט האט מען דארט נישט געהערט ס'מאכט דעם איינדרוק ווי דער מאגיסטראט האט אפילו דעם „דראבנעם" אומשטאנד אז אין „סקאלא" שפילט דאס יודישע טעאטער, אינגאנצען נישט גענומען אין בעטראכט, און אפילו זיך נישט דער־מאנט וועגען דעם.

דערפאר האט די האזיגע עוולה שמערצליך דער פיהלט די יודישע בעפעלקערונג ביי אונז אין שטאט מ'האט אונז צוגענומען דאס איינציגע ארט, וואו מיר האבען כאטש געהאט די מעגליכקייט צו זעהען גוט יודיש טעאטער, וואו מיר האבען כאטש גע־האפט אז ס'זאל ווערען דאס ערציהונגס־ארט פאר די יודישע מאסען.

יאהרען־לאנג שרייען מיר שוין און בעקלאגען זיך אויף דער עוולה וואס דער מאגיסטראט טוט אונז ווען ער סובסידירט נישט דאס יודישע טעאטער, פערשידענע אויסריידען האט דער מאגיסטראט און מאנכעסמאל גיט ער נישט אהן שום אויסריידען, געטשעפעט האט מען אבער דאס טעאטער נישט, מ'האט אלץ איבערגעלאזט דער יודישער געזעל־שאפט אליין, איצט איז געקומען די קולטור־אפטיי־לונג גאון אונז געגעבען מיט א בייטש אזוי אז מיר האבען דאס שטארק דערפיהלט.

וואס איז דאס פארא אויסרייד, אז דאס בין־איצ־טיגע שטאטישע טעאטער דארף רעמאנטירט ווערען? אז מען דארף מאכען דארט פערשידענע ענדע־רונגען? מאכט מען רעמאנט און מען פיהרט אדורך די ענדערונגען און וואס וועט זיין אויב דער מאגי־סטראט וועט דא וואוינען עטליכע יאהרען און ס'וועט זיך געפינען א „משוגענער" וואס וועט אויפבויען א גרויס מאדערן טעאטער וועלכער וועט פערדינגען יוע־רען אויף שפילען יודיש טעאטער, וועט ווידער קומען דער מאגיסטראט און וועט אהן שום טענות און מענות אויסדונגען די יודען די דירה און רעד צו דער וואנד...

ס'וואונדערט זיך נאר אויף די יודישע לאווני־קעס און די יודישע ראטמענער וועלכע האבען נאך בין איצט אויף דער גרויסער עוולה אויף דער נישט טאקטישקייט פון מאגיסטראט נישט רעאגירט.

היינט קומט פאר א זיצונג פון שטאט־ראט, די יודישע ראטמענער דארפען אונבעדינגט אינטער־פעלירען דעם מאגיסטראט און זיך בעמיהען אז „סקאלא"־טעאטער זאל ווייטער קענען שפילען יו־דיש טעאטער. דער ענטגילטיגער קאנטראקט איז נאך נישט געשלאסען געווארען.

י. ד.

א טעות אין חשבון

הלוואי וואלט היטלער אליין אזא טעות געהאט

(א) דעם 8 אפריל ה. י. איז אין אנדזשע־יעוו, הינטער לאדז, פארגעקומען א פערזאמלונג פון דער דארפישער „גראמאדע", געווידמעט דער פראגע פון דינגען א נאכט-סטרוזש, פענסיע פאר'ן סאלטיס וכדומה.

די פערזאמלונג איז פארגעקומען אין לאקאל פון דער דייטש־ער פאלקס שולע.

בעת איינער פון די דארטיגע באלעבאטים, קאנסטאנטי קאזובינסקי, אנ'עמעריטירטער באהנ־בעאמטער, האט אנגעהויבען זיין רעדע אין פויליש האט מען איהם געמאכט ווילדע סקאנדאלען. נישט געלאזט צום ווארט קומען, ובפרט האבען זיך דערביי אויסגעצייכענט די 5 היטלער-אנהענגער: טעאדאר העטיך, אלפרעד ראט, לודוויג גלאס, ארטור זאגין, און אדאלבער וועלקע.

זיי האבען איהם פראסט פשוט פערווערט צו רעדען, דראהענדיג איהם מיטן ארויסווארפען פון זאל, און דערביי האט העטיך דערקלעהרט: „אין א דייטשער שולע קאן מען רעדען נאר אויף דייטש, און ווער עס וויל רעדען פויליש — זאל זיך פון דאנען אפטראגען!"

מען האט אויך געשריגען: „די פאליאקען וועלען מיט אונז נישט הערשען"!..

ווען פאליציי האט זיך וועגען דעם דער־וואוסט, איז צונויפגעשטעלט געווארען א פראטא־קאל, און אין רעזולטאט האבען די 5 אנגערופענע היטלעריסטען בעקומען פון דער לאדזער קרייז־סטאראסטווע א פסק צו בעצאהלען 50.— זלאטעס יעדערער.

זיי זענען מיט דעם פסק נישט געווען צו־פרידען, און האבען אפעלירט אין לאדזער קרייז־געריכט.

דער רעזולטאט איז אבער געווען א פונקט פערקעהרטער, ווייל דאס קרייז־געריכט האט נעכ־טען געפסקנט, אז עס קומט זיי אזוי:

דעם 45-יעהריגען העטיק'ן — אומבעדינגט צו זיצען 10 טעג; דעם 43 יעהריגען ראט — 7 טעג; דעם 74-יעהריגען גלאס. דעם 36-יעהריגען ראזין און דעם 50 יעהריגען וועלקע — צו בעצאה־לען 100 זל. שטראף יעדערער, אדער זיצען צו 14 טעג אין ארעסט.

א קערטעל, א „דאמעס" און שיקסעס דערביי...

די באהן־איבערלעבעניש פון א פוינער סוחר

(א) לעצטענס האט, כידוע, גראסירט אויף די באהנען לעם לאדז, א באנדע פון קארטען־שפילער, איינשלעפער, און סתם גנבים, וואס האט געארבייט מעשים מיט פאסאזשירען.

האט מען זיך גענומען ערנסט צום ענין, און אזא באנדע (ס'איז מסתמא פארהאן נאך) איז געכאפט געווארען פאר דער האנד אויף פאלגענדען אופן:

דעם 17־טען אפריל ה. י. האבען געהיים־אגענ־טען בעמערקט ווי אין איינעם א וואגאן 2 קלאס, וואו עס איז געזעסען דער רייכער פוינער סוחר, אלעקסאנדער באדושיקאווסקי זענען אריין צוויי פער דעכטיגע עלעגאנט־געקליידעטע יונגע מיידלעך, און זיך אריינגעזעצט טאקע אינ'ם קופע, וואו דער סוחר איז געזעסען.

א ווארט פאר א ווארט און ס'האט נישט לאנג געדויערט — ביידע מיידלעך זענען געווארען גאנצע שמעלקיס מיט'ן סוחר און גענומען מיט א'הם מא־כען א קערטעל — א מאושאנג א 66...

ס'האט געדויערט א פאר מינוט — האט דער סוחר געהאט פערשפילט 120 זלאטעס.

האט ער געוואלט פערזיכערען פאר עגמת נפש, האבען די מיידלעך געזאגט „ניע" זאל ער, „סקאש־טעווען" פון זייערע „דאמעס'ן" וועט ער נישט האבען קיין עגמת נפש.

דער סוחר האט זיך געפאלגט — א ציה געטון א „דאמעס" און ס'האט זיך איהם אנגעהויבען צו דרייען אין קאפ, צו מאטשען אין מוח, ביז ער איז פערזונקען געווארען אין א טיפען דרימעל.

די צוויי מיידלעך האבען אבער נישט גע־חלומט, אין א געוויסען מאמענט האבען זיי אנגע־הויבען ארויסצווארפען דעם סוחרס וואליזקעס פון וואגאן־פעסטער...

די וואליזקעס זענען אונטערגעכאפט געווארען דורך פיר מאנסלייט וועלכע האבען הערויף גע־טשאטשעוועט אין דרויסען.

די געהיים־אגענטען האבען נישט געמאכט קיין שהיות, און זיך געלאזט נאכיאגען די מאנסלייט.

אז דער צוג איז אנגעקומען קיין לאדז, האט מען אויך ארעסטירט די צוויי מיידלעך וועלכע הא בען זיך ארויסגעוויזען אלס איבעריק נישט גע־מאלדענע: לעאקאדיא איגנאשאק (22 יאהר אלט) און מארילא דאמבראווסקא (18 יאהר). נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס פון'ם גאנצען זעקסטעל, און זיי זענען פעהאורטיילט געווארען: לעאקאדיא איגנאשיאק און טאדעאוש וויטשאק — צו 2 יאהר; ראמאן באנק (דאמבסקאס געליבטער) — 3 יאהר און מארילא דאמבסקא, אנטאני מיקולסקי, און וולא־דיסלאוא ראווסקי — צו 1 יאהר טורמע.

ואכלת, ושבעת. וברחת (מיט א „ח")

אז עס קאסט איהם נישט קיין געלט, טא וואס האט ער, וואס צו זשאלעווען?...

(2) איז ער אזוי געקומען אין דעם נאכט־לאקאל „לובר" (פעטריקאווער 86), עלעגאנט געקליי דעט — יאק שלע באלעזשי — פערנומען א טישעל, געהייסען זיך דערלאנגען עסען און טרינקען, און אנגעהויבען צו כוס'ענען ביד חוקה ובזרוע נטויה — אויפ'ן גרויסען אופן...

און אז ער האט אזוי „דאראבעט זיך" צו א חשבון פון 170 זלאטעס מיט 90 גראשען איז ער נאך געווען אויף אזוי־פיל ניכטער, אז ער האט אנ־געהויבען צו מאכען פיס (נישט קיין סטאליארסקע)...

מען האט איהם אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט אריין, וואו ער האט זיך פרעזענטירט אלס מיכאל וואקיער (פון בערנארסקא 10).

עפעס קיין וועלט־בערימטער נאמען איז עס נישט, איז — מילא. האט מען איהם צונויפגעשטעלט א פראטאקאל.

מחמת שרעק פאר'ן קאמארניק...

יודישער סוחר זיך איבערגעשניטען דעם האלז מיט א ראזיר-מעסער

(2) דער 68־יאהריגער איגנאצי פאזנער (קאר־פערניקא 24) איז אמאל געווען א רייכער סוחר.

די שלעכטע צייט האט איהם אבער אינגאנצען רואינירט, און לעצטענס איז ער געווען ממש אויסער זיך און איז אריינגעפאלען אין א שווערער דעפרעס־סיע, מחמת די בעלי חובות האבען איהם שטארק גע פייניגט און ער האט נישט געקאנט בעפרידיגען זייערע טענות צו איהם.

נעכטען, נאכדעם ווי אייגער אזא בעל חוב האט איהם געסטראשעט מיט א קאמארניק — האט ער זיך מיישב געווען אז א סך גלייכער איז שוין דער... מלאך המות, און מיט א ראזיר־מעסער האט ער זיך איבערגעשניטען דעם האלז.

אין א גוסס'דיגען צושטאנד האט מען איהם אוועג געפיהרט אין שפיטאל.

פאבאר

(2) היינט און מארגען פרייטאג, שטעלען זיך פאר דער קאמיסיע, נומער 1 (אל. קאשטשוש־קי 21), די פרייוויליגע פון די יאהרגענג: 1913, 1914 און 1915 וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאמיסאריאט.

פאר דער קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווא 34) שטעלען זיך היינט און מארגען פרייטאג — די פרייוויליגע פון די יאהרגענג 1913, 1914 און 1915, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאמיסאריאט.

זיצונג פון צ. ק. פון דער פאלקס-פארטיי

קומט פאר מארגען אין לאדז

מארגען דאנערשטאג, קומט פאר אין לאדז א זיצונג פון צ. ק. פון דער פאלקס-פארטיי.

די זיצונג, צו וועלכער ס'קומען צ.ק. מיטגלי־דער פון גאנץ פוילען, קומט פאר פארמיטאג אין לאקאל פון שניידער-כאלופניקעס אויף פאמארסקא 53, און נאכמיטאג אין פארטיי-לאקאל זשעלאזנא 10א. ס'וועלען בעהאנדעלט ווערען דרינגענדע פארטיי־פראגען.

פרייזען-ירידה אויף די מערק

(2) נעכטען זענען אויף די לאדזער מערק בילינגער פערקויפט געווארען: גרינצייג, פרוכטען, מילכווארג און עופות.

די פרייזען-ירידה האט אויסגעמאכט פון 10 ביז 15 פראצענט.

סטאטיסטישער אמט זיך איבערגעצויגען

(א) צהערנעכטען האט זיך דער סטאטיס־טישער אמט ביים מאגיסטראט איבערגעטראגען פון נארוטאוויטש 2 אויף זאכאדניע 52.

דער טעלעפאן בלייבט דער זעלבער — 100-27.

ענדערונגען אין פאליציי-קאמיסאריאטען

(2) נעכטען האט זיך דער 11 קאמיסאריאט פון פיסטא 13 אריבערגעטראגען אינ'ם לאקאל פון דער פאליציי-קאמאנדע אויף קילינסקיעגא 152 און איז איינקווארטירט געווארען אינ'ם לאקאל פון פוסגייער-רעזערוו-פאליציי, וועלכע איז ווידער אריבערגעטראגען געווארען אינם נייעם לאקאל אויף וויעזשבאווא 10.

די טעלעפאן-נומערן בלייבען אהן ענדע־רונגען.

הלוואות פאר האנדווערקער

(א) אין שייכות מיט דעם דערהאלטענעם קרעדיט פאר'ן לאדזער האנדווערקערטום, אויף דער סומע פון 260 טויזענד זלאטעס, קאנען שוין דערלאנגט ווערען ביטעס וועגען נהנה זיין פון דעם געלד אויף צו פערגרעסערען האנדווערקער־ווארשטאטען, אדער אויף צו מעכאניזירען זיי.

די ביטעס דארפען דערלאנגט ווערען אין די ענטשפרעכענדע (אפהענגיג פון וואוין-ארט) פאוויאטאווע קאמונאלע קאסעס.

א ספעציעלער פערטיילונגס-קאמיטעט, וועל־כער איז געבילדעט געווארען דורך דער לאדזער האנדווערקער-קאמער זאגט ארויס זיין מיינונג וועגען די ביטעס און אין פאל פון א פאזיטיווער מיינונג צאהלט די ק. ק. א. אויס די ענטשפרע־כענדע סומען.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 90-216

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען. מענער - שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוועגד בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען. מענער-שוועכע-בעהאנד־לונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע - לעטשניצע-פרייזען.

מארגן ביליגע אויספלוג עז קיין ווארשא טרוסקאוויעץ און קריניצע

דער בי׳אויסטיגער ערפאלג פון די שנחה־רייזעס און אויספלוגען האבען בעוואויגען די היגע אפטיילונג פון דער רייזע־ביורא „וואגאן־לי־קוק" צו ארגאניזירען ווייטערדיגע רייזעס, דער פראגראם פון די ווייטערדיגע רייזעס אויף דער היינטיגער וואך זענען פאלגענדע:

קיין ווארשא: אפפאהר פון קאלישער־באהן, דאנערשטאג: 7.08 פריה, צוריקפאהר פון ווארשא דעמזעלבען טאג 11 א זייגער ביינאכט, דער פרייז אין און אויף היך־און־צוריק 9 זל. מיט 60 גר.

קיין טרוסקאוויעץ: אפפאהר פון קאלישער באהן דאנערשטאג: 8,08 אווענד דירעקטער וואגאן (שנעלצוג פון פשעמישל) דער פרייז פון ז3. קלאס 24 זל. מיט 90 גר. 2־טער קלאס 33 זל. מיט 50 גר. רעזערווירטע פלעצער.

קיין קריניץ: אפפאהר דאנערשטאג 9.40 אווענד פון פאבריקס־באהן דירעקט קיין קריניץ (קורירער פון קראקא) די רייזע קאסט דריטע קלאס 22.80 זל. 2־טע קלאס — 33.50 זל. די ערטער זענען רעזערווירט.

בילעטען זענען צו בעקומען אין וועלט רייזע־ביורא פון „וואגאן־לי־קוק" פיעטריקאווער 64, פון 9 פריה ביז 9 אווענד אהן איבעררייס.

צוליב די בעגרעניצטע צאהל ערטער דארף מען זיך וואס פריהער בעזארגען מיט בילעטען.

סאניטאר-אינספעקציע אין אלע לאדזער הייזער

(2) לויט ווי מ׳אינפארמירט אונז פון געזונדהייטס־אמט וועט אין די נאהענטסטע טעג אדורכגעפיהרט ווערען דורך סאניטאר־אויפזיכטס־פאסטענס אנ׳אינספעקציע אין אלע לאדזער הייזער בכדי פעסטצושטעלען אויף וואס פאר אנ׳אופן עס זענען אדורכגעפיהרט געווארען אין די פראקטיק די פערשידענע סאניטאר־פארשריפטען.

קודם כל וועלען די קאמיסיעס רעוויזירען די קלאזעטען, טרעפען א. א. וו. חוץ מזה וועט געווענדט ווערען די אויפמערקזאמקייט צי אויף איינגאנגס־טירען געפינען זיך די סדר־נומערען.

מען וועט אויך נאכזעהען די שמיטעניקעס, וועלכע מוזען זיין הערמעטיש צוגעמאכט, בכדי נישט צו ווערען קיין פערשפרייטערס פון עפידעמישע קראנקהייטען.

ווי ס׳קריסטעלט זיך, אזוי יודעלט זיך

פאר׳ן האנדלען מיט געשמוגעלטען דייטשען טאבאק

(2) נעכטען זענען אין היגען קרייז־געריכט פארגעקומען 2 פראצעסען פאר׳ן האנדלען מיט געשמוגעלטען דייטשען טאבאק:

יאן מילינסקי (דאלגא 3) איז פערמשפט געווארען צו בעצאהלען 2,500 זל. שטראף אדער אפזיצען אין ארעסט 100 טעג.

פרידמאן לאכמאן (פאביאניץ, קאנאפניצקא 19) איז פערמשפט געווארען צו בעצאהלען 1,000 ז., אדער צו זיצען 40 טאג אין ארעסט.

ביים ערשטען האט מען געפונען 13 א האלב קילא און ביים צווייטען – 6 קילא טאבאק.

טראגישע זעלנער־ליבע

ליבע — אייפערזוכט און — טויט

דער לאדזער איינוואוינער (געוואוינט אויף ושעלאנא 38) קאזשימירזש נאוואקאווסקי האט לעצטענס געדינט אין מיליטער, אין פויזען.

קיין געלד האט איהם נישט געפעהלט, א שיינער בחור איז ער געווען, געהאט אומעטום א צוטריט – האט ער זיך אין א פויזנער נאכטלאקאל בעקענט מיט דער יונגער טענצערין לעאגניא יאנטשיק.

זיך בעקענט, און פערליבט, און – אייפערזיכטיג געווען...

דאס לעצטע האט איהם געבראכט דערצו, אז ער האט נעכטען דערשאסען אויף טויט אי זי, אי זיך.

אמטליכעס

(א) דער קרייז־ארבייטס־אינספעקטאר פון 3־טען לאדזער קרייז, ה׳ אינוש, וולאדזשימיעזש חאימקיעוויטש האט אנגעהויבען זיין אפרוה־אורלויב. עס פערטרעט איהם דער אינספעקטאר אינוש. קאקאווסקי.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) הייגט ביינאכט דיזשורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס־פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל־גאס 32), י. צימער (וואלטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

היינט — „א מינוט שווייגען"

לאדז גרייט זיך צו פייערען דעם „יום־טוב פון ים"

(2) לויט ווי מ׳אינפארמירט אונז פונ׳ם וואיעוואדשאפט־אמט וועט היינט, אלס אינ׳ם ערב יום־יום־טוב פארקומען „א מינוט שווייגען", און דעריבער א צאפשטיק פון אלע לאדזער ארקעסטערס מיט פאקלען און פעהנער איבער די גאסען פון דער שטאט. אין דער מינוט וועט בעהערט ווערען דער ספעציעלע אכט.

אין דעם מאמענט וועט בעהערט ווערען דער מאמענט פון פוילענס איבערנעהמען דעם צוטריט צום ים.

פונקט 3 א זייגער בייטאג, היינט, וועט אויף א מינוט פערהאלטען ווערען די טראמוואי־בעוועגונג, די טאקסובוסען, דראשקעס, און אלע פריוואט־פוהרען.

דער עולם אין די גאסען וועט זיך א מינוט צייט מוזען פערהאלטען אויף די טראטואַרען.

אין אלע ביוראס אמטען, געוועלבער, עפענטליכע לאקאלען א.א.וו. איז פערפליכטעט די „מינוט שווייגען".

דער אנהויב און סוף פון דער דאזיגער פייערליכקייט וועלען אנמעלדען די פאבריק־סירענען.

דער שווינדעל מיט ווערט־פאפירן הערט נישט אויף

(2) איז קנאפ לאדז, בעארבייטען די שווינדלער אויף די דערפער, און טאג איין, טאג אויס ווערט נעמאלדען וועגען די „קאנטראלעס", וואס ברענגען צו זעהר טרויעריגע רעזולטאטען.

אזא „קאנטראלע" פון מלוכה־אבליגאציעס האבען צוויי שווינדלער אויף אדורכגעפיהרט ביים פויער וולאדיסלאוו בארטקיעוויטש אין דארף כעכלא הינטער פאביאניץ.

זיי האבען דעם פויער „נעפיהרט אין באד אריין", צוגענומען ביי איהם אבליגאציעס פאר 1,143 זלאטעס. און איבערגעלאזט איהם א קאנווערט מיט אלטע צייטונגען...

מען זוכט די שווינדלער, און אין די בענק זענען ארויסגעגעבען געווארען געהעריגע פאראָרדענונגען.

א ביטער גלעזעל בראנפען

ער האט אפילו נישט געוואוסט, אז עס שמעקט מיט אנדערטהאלבען יאהר

(2) דעם 15 אפריל ה. י. האט דער 35־יעהריגער קלעמענס יאשינסקי געמאכט דעם ריכטיגען שנעפסעל, און איז ארויס אויפ׳ן גאס זיך מאכען אביסעל פריילין.

ער האט פערטשעפעט מענשען, געזידעלט, געבירעוועט, אונטערגערוקט א קלאפ, וואו עס האט זיך נאר געלאזט, און עס וואלט גאר וואויל געווען, ווען עס מישט זיך נישט אריין א פאליציאנט, דערנאך – נאך 2 פאליציאנטען, דערנאך א גאנצער פאליציי־פאטרול. מיט וועלכע עס איז איהם אויסגעקומען צו פיהרען א העפטיגען קאמף פאר „פרייהייט פון ווארט און טאט", און – מען פיהרט איהם נישט אפ אין קאמיסאריאט...

בסך הכל – האט ער נעכטען דערקלערט פאר׳ן געריכט – האט ער גענומען א 2 שנעפסלעך, נאר דער קאפ איז ביי איהם, לא עלינו, אזא שוואכער, אז ווי ער נעהמט דעם ביטערען טראפען, ווערט איהם פריילין, און ער ווייסט נישט, וואר עס טוט זיך מיט איהם...

און ווער האט עס געקאנט וויסען, אז ער וועט זיך פאר ווידערשטעלען זיך דער פאליציי בעקומען – אנדערטהאלבען יאהר...

זעלבסטמארדן נאך זעלבסטמארדן

יאדינע. — ראזיר־מעסער. — ברונעז. — די באהן־רעדער

(2) אויף אקשעיא 20 האט נעכטען אויסגעטרונקען א גרעסערע דאזע יאדינע די 30־יעהריגע זאפיא קריגיער. מען האט זי אפגעפיהרט אין קרייז שפיטאל אויף זאגאיניקאיא.

(2) אין דער וואוינונג פון וואלעריא־פלאטקא (אויף פעטריקאווער 290) האט זיך נעכטען מיט א ראזיר־מעסער איבערגעשניטען דעם האלז דער 29 יאהריגער יאן קארפאוויטש (ביי־זארזשעווסקא 5). מען האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דריווער באווסקא.

(א) אין קאנסטאנטין האט זיך אריינגעווארפען אין א ברונעם און דערטרונקען געווארען דער 21־יאהריגער סטאניסלאוו קלאזעק. די סיבה — די עלטערען האבען איהם נישט דערלויבט חתונה האבען.

(2) אויף די באהן־שינעס צווישען לאדז און זגערזש לעם העלענובעק האט מען געפונען מיט אבגעשניטענעם קאפ און פיס דעם 60־יעהריגען ארבייטסלאזען עדמונד יעסקע. (פון פירפער־גאס 4). ער האט זיך ארויפגעווארפען אונטער א צוג מחמת בויש.

(2) פאגאטאריע האט נעכטען פערנאטירט 2 זעלבסטמארד־פרובען:

עוגעניא קאצין (פשעיאזד 46) האט זיך פערסמט מיט גאז.

מאריא רזשאנסקא (פעטריקאווער 90) האט אויסגעטרינקען א גרעסערע דאזע יאדינע.

צום היינטיגען גרויסען קאנצערט פון אראטאריום „יהודה־המכבי" אין העלענאוו

יעדע אויפפיהרונג פון הענדעלס פראכטפולען אראטאריום „יהודה המכבי" ווערט אין דער גאנצער מוזיקאלישער וועלט בעטראכט פאר א גרויסען יום־טוב.

אויך ביי אונז אין לאדז איז דאס אראטאריום, אויפגעפיהרט אין זיינער צייט אין פילהארמאניע, אדורך מיט א ריזיגען ערפאלג און ארויסגערופען אלגעמיינע ענטציקונג.

ווי ס׳איז פא־אויסצוזעהען, וועט אויך דאס ווידערהאלען פון גרויסען מייסטער־ווערק, וואס קומט פאר היינט, מיטוואך, אין פארק „העלענאוו", האבען א גרויסען ערפאלג.

פאר דעם הויכען קינסטלערישען ניווא פון דעם קאנצערט גאראנטירט דאס אנטיילנעהמען פון „שיר"־כאר, לאדזער פילהארמאנישען ארקעסטער ווי אויך פון די סאליסטען: פראפ. ס. קראפיווניק (סאפראן), פר. פאטיגא (אלט), או׳ בערקענטער פון ווארשאווער סינאגאגע משה קוסעוויצקי (טענאר), ל. ריזאנצעוו (באריטאן) אונטער דער לייטונג פון בעליבטען דיריגענט פראפ. פיוווישיס.

ארום 12 פארמיטאג קומט פאר אנ׳עפענטליכע גענעראל־פראבע פון אראטאריום. דער פרייז פון איינטריט אויף דער פראבע איז נאר 50 גר.

היינט — אויפטריט פון האנקא ארדאנובנא

היינט מיטוואך, 9 אווענד, טרעט אויף אין פילהארמאניע־זאל צום לעצטען מאל איז היינטיגען קאנצערט־סעזאן, די בעריהמטע פוילישע ארטיסטין האנקא ארדאנובנא.

אויף איהר היינטיגען קאנצערט וועט די קינסטלערין אויספיהרען א גאנצע רייהע נאך נישט געזונגענע לידער פון איהר רייכען רעפערטואר און פון די שענסטע רעווי־שלאגער־נומערן, וועלכעס לאדז האט נאך דאס נישט געהערט.

הילפס־קאמיטעט פאר דייטשע יודען אויף אלטשטאט

נעכטען איז פארגעקומען א גרעסערע בעראטונג אויף אלטשטאט. כדי צו שאפען א הילפס־קאמיטעט פאר דייטשע פליטים און ארגאניזירען א זאמלונג צו דעם צוועק. נאך די רעדעס פון די ה״ה פאנמעל, וואלקאוויטש, זאלצענשטיין, קייאווסקי, משה עפשטיין א. א. איז בעשלאסען געווארען צו טיילען דעם שטאט־טייל אין רעווירען און זאמלען געלד פאר דייטשע פליטים.

דער אלטשטעטישער קאמיטעט וועט געפיהרט ווערען אונטער פארזיץ פון הרב טרייסטמאן און עקזעקוטיוו־מיטגליד פון אלגעמיינעם הילפס־קאמיטעט ה׳ משה עפשטיין.

פארלעזונג אין שטאטראט־זאל פון ה׳ זרבבל

וועגען די לעצטע פאליטישע געשעהענישען און ווירטשאפטליכע פראבלעמען אין פאלעסטינע

דאנערשטאג אווענד וועט דער פיהרער פון פועלי־ציון האלטען א פארלעזונג וועגען די לעצטע פאליטישע געשעהענישען און ווירטשאפטליכע פראבלעמען אין פאלעסטינע. דער רעפערענט וועט געבען אנ׳אביעקטיווע אפשאצונג פון דעם מארד איבער ד״ר ארלאזאראוו, וועגען ציוניסטען־קאנגרעס, וועגען די אויסזיכטען אין פאלעסטינע פאר דער אינדוסטריע און לאנדווירטשאפט.

BUSKO - ZDÓRJ

מלוכה׳שער קור־ארט

באד־סעזאן פון 1 מאי ביז 31 אקטאבער

דער קור־ארט בוסקא געפינט זיך אין קעלצער וואיעוואודזטווע, סטאפניצער פאוויאט. בוסקא געפינט זיך אין א טאל, ארומגערינגעלט פון צוויי זייטען מיט בערג. אויפ׳ן צפון־בארג געפינט זיך דאס שטעטעל בוסקא־זדרוי, מיט 5000 איינוואוינער, דער קלימאט איז אין בוסקא זעהר א לינדערער, אהן האסטיגע אטמאספערישע איבערגענג, די דורכשניטליכע ווארעמקייט דערגרייכט אין מאי 14 גראד צעלזיוס, אין יוני, יולי און אויגוסט — 18 גראד צעלזיוס, און אין סעפטעמבער — 15 גראד צ. די הויפט־מעלה פון בוסקער קלימאט איז דאס, וואס די ווארעמקייט פון טאג און נאכט איז כמעט אהן אונטערשיד.

די פראקטישע ענטוויקלונג פון דער געגענד אלס קור־ארט דאטירט זיך פון יאהר 1836, אין וועלכען מען האט אויסגעבויט די עקזיסטירענדע ביזן היינטיגען טאג סטיל־געביידע, אין וועלכער עס געפינען זיך די באד־לאזשענקעס, מיט׳ן לויף פון דער צייט, צוליב די הייל־בוילטווענדיגקייטען, און הויפט זעכליך דייט פוילען איז געווארען זעלבסטשטענדיג איז צו דער דאזיגער געביידע צוגעבויט געווארען עטליכע פאוויליאנען, וועלכע בעזיצען א גאנצע רייע איינריכטונגען פאר פערשידענערליי הייל־באדען און ערצטליכע אפעראציעס.

אין איצטיגען מאמענט, צווישען די 13 עקזיסטירענדע מינעראל־קוואלען, פערנעהמען דעם אויבען־אן די פאלגענדע שוועבעל־ און זאלץ קוואלען: דער קוואל מיט׳ן נאמען „ראטונדא"; די קוואלען נומער 1, 2, 4, 8 און 13. דער לעצטער איז געבויט געווארען שוין אין די לעצטע יאהרען דורך דער דירעקציע, אונטער די אנפיהרונג פון דעם דירעקטאר פון הייל־אנשטאלט אינזשיניער מיכאל בישעווסקי.

צווישען די אויסגערעכענטע דינט דער קוואל נומער 1 אלס הייל־קוואל צום טרינקען, די איבעריגע — צו מינעראל־בעדער. די שוועבעל־זאלץ־קוואלען זענען פערבינדען מיט׳ן אנשטאלט דורך עמא־לירטע איזאלירטע אייזערנע רוירען, כדי צו פערהיטען די פון שלעכטער ווירקונג אויפ׳ן אייזען פון די שוועבעל־וואסער.

זייט מען האט אויסגעבויט אין יאהר 1928 אנ׳אייגענע עלעקטראווניע, זענען אלע קוואלען פערזעהען געווארען מיט טיפע ברונעמס, וועלכע ווערען געפערט אין בעוועגונג דורך עלעקטרישע מאטארען. די דאזיגע פלומפען פערזעהען דעם אנשטאלט לויט׳ן געברויך שטענדיג מיט פרישע שוועבעל־זאלץ־וואסער. דאס לעצטע איז א גרויסע ערגאנזונג פאר׳ן אנשטאלט, ווייל דאס שוועבעל־זאלץ־וואסער אין בעריהרונג מיט לופט ווערט שנעל קאליע, דעריבער איז דאס מאגאזינירען פון וואסער נישט געוואונשען פרינציפיעל.

די בעשטאנד־טיילען פון בוסקער שוועבעל־זאלץ־וואסערען בעשטעהען פון פרייען שוועבעל־שטאף, קוכען־זאלץ; זיי ענטהאלטען אויך קוהלען־זויערע, ביטער־זאלץ, און מאגנעזיען־יאד. נישט איינמאל ווערט וועניג געלייגט אכט אויף די געזאמט־טיילען פון בוסקער וואסערען: איינציגע פערגלייכען זיי מיט האלץ־קור־[illegible]מער, וועלכע בעזיצען באר קוכען־זאלץ; אנדערע ווידער רופען בוסקא־זדרוי — שוועבעל־וואסערען, דעריבער מאכען מיר אויפמערקזאם ספעציעל אויף די בוסקער מינעראל־וואסערען, וועלכע האבען שוין אין דעם בעקאנטען ווערק פון ד״ר מאיקאווסקי וועגען בוסקא־זדרוי געשריבען אין 1914 יאהר, בעקומען דעם אייגענטליכען און ריכטיגען נאמען: שוועבעל־זאלץ־קאלך־וואסערען, וועלכע ענטהאלטען ביטער־זאלץ און יאד.

שלאנגען אין א דארף

אין דארף וויערזשעיע, פיעטרקאווער קרייז, האבען זיך בעוויזען שלאנגען, און עס זענען אויך פערנאטירט געווארען עטליכע פאלען פון געביסען ווערען דורך די שלאנגען.

די דארטיגע פויערים האבען זיך אונטערנענומען די שרצים אויסצוראטען.

ראדיא־פראגראם

מיטוואך, דעם 28 יוני 1933

11.57 צייט־סיגנאל. 12.05 גראמאפאן 12,25 טאג־פרעסע. 12,33 קאמוניקאט. 12 35 גראמאפאן. 12,55 מיטאג פרעסע. 2,55 גראמאפאן. לאדזער קאמוניקאטן. 3,45 פ.ק.א.־קעסטעל. 4.00 רעפעראט. 4,15 מוזיק פון טשיכעטינעק 5,00 אקטועלע שמועסן. 5,15 קאנצערט. 6,15 רעפעראט. 6,35 קאמעראל־קאנצערט. 7,20 פערשידענעס 7.40 ליטערארישע פערטעלשעה. 8,00 לייכטע מוזיק. 8,40 אווענד־פרעסע 8,50 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס קאמער. 9.00 פארטעפיאן־רעטשיטאל. 9,50 טראנסמיסיע פון גדיניע. 10.35 ספארט־ידיעות 10.45 קאמוניקאטן. 10 50 קאנצערט פון גדיניע.

• • •

אויסלאנד

5,25 מאסקווע – אפערעטקע. 8.30 בערלין – סימפ. קאנצערט. 8,45 שטראסבורג – סימפ. קאנצערט. 8,45 רוים – אפערע „דאפני".

Dr. med. H.LUBICZ

ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס־קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141־32.

נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד, זונטאג פון 9–11 בייטאג.

סעסיע פון הויפט ראט פון „מכבי" פערבאנד אין פוילען

וו א ר ש א. שבת איז דא פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון הויפט-ראט פון „מכבי" פערבאנד אין פוילען. אין דער סעסיע האבען אנטייל גענומען אלע מיטגלידער פון צ.ק. און דעלעגאטען פון די „מכבי"-קרייזען: קראקאווער, לעמבערגער, וואהלינער, לאדזער און ווארשאווער. די זיצונג האט געעפענט דער פרעזעס פון צ. ק. דעפ. ד"ר ה. ראזמארין, וועלכער האט ארומגערעדט די לאגע פון „מכבי"-פערבאנד אין פוילען און די איצטאק ועלע פראגען פון דער בעוועגונג. אויפ'ן טאגארדנונג פון די בעראטונגען געפינען זיך א גאנצע רייה פון ארגאניזאציאנעלע פראגען, מיט א ספעציעלע בעריקזיכטיגונג פון די פינאנציעלע לאגע, דער „מכבי" וועלט-קאנגרעס און די ספארט-שפילען אין צערנוויץ.

פרעזעס ראזמארין האט געהאלטען א קורצע רעדע צוליב דעם טראגישען טויט פון ד"ר חיים ארלאזאראוו. די „מכבי"-בעוועגונג טרויערט צוזאמען מיט'ן גאנצען יודישען פאלק אויף די גרויסע אבדה. אונזער טרויער איז נאך גרעסער דערפאר, ווייל ד"ר ארלאזאראוו איז געפאלען פון א יודישע האנד. פרעזעס ראזמארין לעגט פאר ארויסצושיקען קאנדאלענץ-דעפעשען צו דער עקזעקוטיווע פון דער אלוועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע און צו דעם ועד הפועל פון דער „הסתדרות".

פרעזעס ראזמארין רעדט אויך וועגען די לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד און לעגט פאר ארויסצושיקען בעגריסונגס-טעלעגראמען דער „מכבי" צענטראלע אין לאנדאן און דעם פרעזידענט ד"ר הערמאן לעקעווער צו זייער איבערטראגען זיך קיין לאנדאן. דעם בעריכט פון דער ארבייט פון צ.ק. גיט אפ דער וו.-פרעזעס פון „מכבי" מ. דיקעס.

נאך דעם בעריכט איז פארגעקומען א ברייטע דיסקוסיע, אין וועלכע עס האבען אנטייל גענומען: ד"ר בעקמאן (קראקא), ד"ר לייפונער (ווארשא), אלעקסאנדראוויטש, ד"ר שפירא, לעבענבוים, וואלקאוו, דיקעס און ד"ר ראזמארין.

זיידלער (לאדז) בעקלאגט זיך אויף די ציוניסטישע צענטראלעס און אויף די לאקאלע קאמיטעטען, וועלכע שטיצען נישט די „מכבי"-קלובען. מען דארף זיך ווענדען צו זיי מיט א אפעל, אז זיי זאלען אונטערשטיצען דאס ווערק פון פיזישער אויפלעבונג פון יודישען פאלק.

עס איז בעשלאסען געווארען צ.א.: אויסצואַרבייטען א גענויעם פראגראם פון קולטורעלער ארבייט אויף דעם לאנער און ארויסשיקען אינסטרוקטארען אויף דעם ערשטען און צווייטען טורנוס. אויף דעם ערשטען טורנוס פון ספארט-לאגער וועט אנטייל נעהמען ה' משה שושני פון א"י, אויף דעם צווייטען — ה' ליפסקער.

אויף דער נאכמיטאג-זיצונג האט ה' דיקעס אבגעענטפערט די דיסקוטאנטען.

וועגען דער ליקווידאציע פון די ווינטער-שפילען פון „מכבי" אין זאקאפאנע האט רעפערירט פרעזעס ד"ר ראזמארין. ד"ר בעקמאן (קראקא) האט אין דער דאזיגער פראגע געגעבען עטליכע אויפקלערונגען. אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט די ה"ה: דיקעס, זאס, וואלקאוו, זיידלער, ד"ר לייפונער און פרעזעס ראזמארין.

ה' אלעקסאנדראוויטש האט רעפערירט וועגען דעם קאנגרעס און די שפילען אין צערנוויץ. די שפילען אין צערנוויץ וועלען דעמאנסטרירען אונזער כח. מיר מוזען דעריבער ארויסשיקען פון פוילען א גרויסע עקספעדיציע. צום שלוס פון דער דיסקוסיע ארום די דאזיגע פראגע איז געווארען בעשלאסען די דעלעגאטען-ליסטע צום קאנגרעס אין פאלגענדען צוזאמענשטעל: דעפ. ד"ר ראזמארין אלס לייטער פון דער דעלעגאציע, מ. דיקעס — אלס פערטרעטער, מאג. נעכאמקיס, ד"ר שפירא, ד"ר לייפונער, ר. וואלקאוו, רעד. אלעקסאנדראוויטש, אדוו. פאגעל, ד"ר זילבערשטראם, ד"ר פראם, ד"ר בעקמאן, זאס, פראפ. ווערנער און ד"ר זעלצער.

מיט דעם האבען זיך פארענדיגט די פערהאנדלונגען אין ערשטען טאג.

עס איז דאן פעסטגעשטעלט געווארען די ספארט-רעפרעזענטאנץ צו די זומער-שפילען אין טשערנאוויץ. דער הויפט-ראט האט פעסטגעשטעלט א רעפרעזענטאנץ פון 60 ספארטלער, וועלכע וועט בעשטעהן פון גימנאסטיק (6 פערזאן), לייכטאטלעטיק—מענער און פרויען (8 פערזאן), א פוסבאל-מאנשאפט (18 פערזאן), ספארט-שפילען (10 פערזאן), טעניס (2 פערזאן), פעכטען (6 פערזאן), שווימען (2 פערזאן) און וואסערבאל-מאנשאפט. אלס אנפיהרער פון דער מאנשאפט איז בעשטימט געווארן וו.-פרעזעס פון „מכבי"-פערבאנד ה' דיר. מארצעלימינק. ה' דיקעס האט רעפערירט וועגען ארגאניזאציע-פראגען, ה' מאג. בירגער וועגען בודזשעט, דאן זענען אנגענומען געווארען ענטשפרעכענדע רעזאלוציעס;

די רעזולטאטען פון דער שאך-אלימפיאדע

אין פאלקסטאן (ענגלאנד) האט זיך געענדיגט די שאך-אלימפיאדע, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט די בעסטע שאך-שפילער פון 20 מלוכות.

אין דעם לעצטען טאג האט טשעכיע בעזיגט פוילען. אמעריקא — איסלאנד און דאס האט דעצידירט וועגען רעזולטאט.

אמעריקא איז געווארען וועלט-מייסטער אין שאך מיט 39 פונקטען. דאס צווייטע ארט מיט'ן טיטעל „מייסטער פון אייראפא" האט גענומען טשעכיע (37 פונקטען). דאס 3-טע, 4-טע און 5-טע ארט האבען פארנומען: פוילען, שוועדען און אונגארן (צו 34 פונקטען). דאס 6-טע — עסטרייך, 7-טע — ליטע, 8-טע — פראנקרייך, 9-טע — לעטלאנד, 10-טע — ענגלאנד, 11-טע — איטאליע, 12-טע — דענעמארק א. א. וו.

פאר פוילען איז דאס דריטע ארט א גרויסער נצחון, ווייל מען דארף נעמען אין אכט, אז די פוילישע רעפרעזענטאנץ איז געווען אפגעשוואכט צוליב דעם, וואס עס האט נישט געשפילט איינער פון די וועלט-מייסטערס 'עקיבא רובינשטיין, וועלכער רעפרעזענטירט אלעמאל פוילען.

די פוילישע רעפרעזענטאנץ איז בעשטאנען פון די שאכיסטען: ד"ר טארטאקאווער, פרידמאן, רעגערזשינסקי, אפעל. פרידמאן און מאקארטשיק. די פוילישע רעפרעזענטאנץ האט אפגעהאלטען 8 נצחונות, 4 מאל רעמיזירט און געליטען צוויי מפלות (ביי אמעריקא און טשעכיע).

דער שאך-טורניר איז אויך רייך געווען מיט פיקאנטע פאליטישע מאמענטען. די דייטשען זענען נישט געקומען. די דייטשען האבען, ווי בעקאנט, בעזייטיגט די יודישע שאך-שפילער און זיי האבען פשוט מורא צו ווייזען זיך מיט אפגעשוואכטע כוחות אויף אן אינטערנאציאנאלען טורניר. א חוץ דעם וואלטען די דייטשע דעלעגאטען געהאט אויסצושטיין אונאנגענעהמליכקייטען געזעלשאפטליך. אויפ'ן אינטערנאציאנאלען שאך-טורניר זענען געווען פערטרעטען א סך יודישע וועלט-בעריהמטע מייסטער און זיי וואלטען זיכער געלערנט בלק מיט די היטלער-שליחים.

אויך ראטענפערבאנד האט נישט געשיקט קיין פערטרעטער קיין פאלקסטאן, הגם ראטענפערבאנד האט איצט די בעסטע שאך שפילער אין איראפע.

אליאכין האט זיך „געשמדט" אויף א פראנצויז און האט אויפ'ן טורניר פערטראטען פראנקרייך.

האלאנד איז נישט בעטייליגט, ווייל איהרע צוויי גרעסטע שאך-מייסטער זענען געשטארבען.

צווישען די בעריהמטהייטען זענען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען טורניר געווען ד"ר בערנשטיין (פראנקרייך), וועלכער איז איינער פון די שטארקסטע אמאטארען אין דער וועלט, דער זייל פון פראנקרייך. אין פעולויף פון די לעצטע צעהנדליגער יאהר האט ער דערגרייכט גלענצענדע ערפאלגען.

אמעריקא האט דעלעגירט קאסידאן, איינער פון די בעסטע שאך-שפילער פון דער יונגסטער גענעראציע. אמעריקא האט אויך געשיקט דעם ארישבחבורה ד"ר מארשאל, דעם מייסטער הארוויץ און אנדערע.

זאל פילהארמאניע

שבת, דעם 1 יולי 1933

9 א זייגער אין אוונד קומט פאר דער

צווייטער

גראנדיעזער

לידער-

קאנצערט

פון וועלט-בעריהמטען קינסטלער

מנחם רובין

אין זיין רייכען פערשידענארטיגען פראגראם:

ערשטע טייל:

1) הידא וויא, ווערטער — בערהאלץ, מוזיק — טרילינג.
2) דער אלטער שומר, ווערטער און מוזיק — ס. נאלוב.
3) מלוה מלכה, ווערטער—סטוטשקאוו, מוזיק — סעקונדע.
4) 4 סטרונעס, ווערטער — פרוג, מוזיק — ווייזבערג.
5) די באלאדע פונ'ם קעניג. וואס האט אליין געבראכט די שיך צום שוסטער, ער זאל זיי איהם פאריכטען.
6) „דער רבי, די רביצן און עך" ווערטער—מ ל. האלפערן, מוזיק—סעקונדע

צווייטע טייל:

1) אין חדר, ווערטער און מוזיק — מילנער.
2) ערגיץ ווייט, ווערטער — כאריק, מוזיק — יאמפאלסקי.
3) קארוסעל, ווערטער — מאַקיס, מוזיק — יאמפאלסקי
4) דער למדן, ווערטער — רונד, מוזיק — סעקונדע.
5) שרה רבקה פון ראכמעסטריווקע.
6) כ'וויל נישט געהן אין חדר, ווערטער — שלום עליכם, מוז.—רומשינסקי
7) א שאלה צום רבין הימארעסקע

ביים קלאוויר: לאלא אראנסאן. אימפרעס.: ל. פיבקל.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

געשפילט פאר אל-קאפאנע

דערצעהלט ספעציעל פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" פון מאלי פיקאן

מאלי'ן זענען די טרעהרען געשטאנען אין די אויגען.

— אפשר קענט איהר מיך בעפרייען פון דעם דאזיגען קאנצערט, האט זי זיך געבעטען ביי גרינבערג'ן.

— איהר וועט ביי דעם דאזיגען קאנצערט נישט ווענעגער פערדינען ווי ביי אייערע קאנצערטען אין „פאלאס"-טעאטער.

— ס'האנדעלט זיך נישט וועגען קיין געלד, אבער מיר איז דאס אזוי שווער...

— ס'איז באך נישט געווען דער פאל, אז אימיצער זאל זיך אנקעגנשטעלען דעם ווילען פון אל קאפאנע, די וואס האבען דאס געפרובט צו טון, זענען זעהר שלעכט דערפון ארויסגעקומען, איבריגענס קענט איהר געוויס אזעלכע פאלען.

— ווען זאל דער דאזיגער קאנצערט פארקומען? האט קאליך געפרעגט.

— מארגען נאך אייער קאנצערט אין טעאטער, אבער מארגען א גאנצען טאג זענט איהר צו דער דיספאזיציע פון אל קאפאנע, וועלכער וויל אייך ווייזען זיין רייכקייט און גרויסקייט.

די ארטיסטען האבען מעהר נישט געענטפערט, נאר זענען ארויס פון רעסטאראן אפצוטעטמען פון דער שווערער לופט, אויפ'ן גאס איז געשטאנען דערזעלבער אויטא, וועלכער האט זיי אפגעפיהרט אין האטעל, וואו די ארטיסטען האבען גענעכטיגט.

אויף צומארגענס איינדערפריה, ווען די ארטיסטען זענען ארויס פון זייער וואוינונג האט זיך שוין אין האטעל-האל צו זיי דערנעהנטערט גרינבערג און געזאגט:

— קאפאנע האט אייך געשטעלט צו דיספאזיציע זיין שענסטען אויטא, איהר וועט פאהרען מיט מיר צו א זעהר אינטערעסאנטער פארשטעלונג.

— וואוהין ווילט איהר אונז פיהרען?

— זייט זיכער, אז ס'וועט אייך גארנישט געשעהן. קאפאנע וויל אייך ווייזען אלץ וואס ער פערמאגט. ער האט שטארק דערד'א"ן פאר קינסטלער, וועלכע פערשטעהען איהם און האבען פאר איהם אביסעל ריקזיכט, ס'איז אלזא גלייכער ווען איהר וועט מסכים זיין מיטצופאהרען מיט מיר.

קאליך האט מסכים געווען, נישט האבענדיג קיין אנדער ברירה, פאר דער טיר איז געשטאנען א פרעכטיגער לוקסוס-אויטא, מיט וועלכע ס'פאהרען נאר אמעריקאנער מיליאנערען. דער שאפער האט זיך טיף פערנויגט פאר די געסט און זיי געהאלפען איינשטייגען אין אויטא. וועלכער האט גלייך געריהרט פון ארט.

נאכ'ן אפפאהרען אניערך א שעה צייט הינטער וואשינגטאן האט זיך דער אויטא אפגעשטעלט פאר א קליינער ווילע הינטער וועלכער ס'האט זיך געפינען א גרויסער גארטען.

אהן איינגענס ווילען זענען מאלי פיקאן מיט קאליכ'ן באגלייטען גרינבערג, וועלכער האט זיי אריינגעפיהרט טיף אין גארטען. אין מיטען פון דעם שעהן-געפלעגטען גארטען איז געווען א גרויסער פלאץ, וועלכער האט געהאט אלע מעגליכע ספארט-איינריכטונגען מיט לויף - באהנען און געגען-טארען, ארום דעם פלאץ זענען געווען שעהן אויסגעבויטע טריבונעס מיט עטליכע דעקארירטע לאזשעס. גרינבערג האט די ארטיסטען איינגעפיהרט אין איינער פון די לאזשעס און איז אליין ערגעץ אוועק. גלייך האבען זיך ארום דער לאזשע אוועקגעשטעלט זעקס יונגאטשעס מיט רעוואלווערען אין האנד.

— יועמען היט איהר דא, האט קאליך געפרעגט ביי איינעם פון די שומרים.

— ענטשולדיגט מיסטער, האט יענער געענטפערט, מיר ווייסען אליין נישט ווער איהר זענט, מיר ווייסען אבער איינס, אז ווער ס'געפינט זיך אין דער רעפרעזענטאנץ-לאזשע פון אל קאפאנע אויף זיין ספארט-פלאץ, מוז געהיטען ווערען, איצט קענט איהר זיין רוהיג. ווער איהר זאלט נישט זיין וועט אייך מעהר גארנישט געשעהן.

— וואס וועט דא פארקומען האט מאלי פיקאן מיט א ציטערדיגער שטים געפרעגט קאליך'ן.

— וואס האסטו מורא קינד, האט קאליך זי בערוהיגט, זעהסט דאך, אז דא איז א ספארט-פלאץ, עס איז מעגליך, אז קאפאנע מיט זיינע חברים וועלען אונז ווייזען זייערע גבורות אין ספארט, וואס קענען מיר טון, וועלען מיר צוקוקען.

ס'האט נישט לאנג געדויערט און די צוויי אנדערע לאזשעס פון רעכטס און לינקס זענען פערנומען געווארען דורך אל קאפאנע און זיין סוויטע, דער בעריהמטער באנדיט האט זיך טיף פערנויגט צו די ארטיסטען און זיך אוועקגעזעצט מיט אזא ערנסטער מינע ווי ער וואלט אפגעוואַרט א דעפילאדע פון זיין מיליטער. באלד דערויף האט זיך געעפענט א גרויסע אייזערנע טיר פון א געמויערטער איינשטאקיגער געביידע און יונגעלייט אין ספארט קאסטיומען האבען ארויסגעפיהרט פון דארט פערצעהנטיגע גרויסע ראסאווע הינד, אזעלכע הינד האט מען ארויסגעפיהרט אנ'ערך צוואנציג, איינע שעהנער פון אנדערען, די הינד האבען זיך אויסגעשטעלט אין איין רייה, האווקענדיג און דרעהענדיג מיט די וויידלען. באלד האט זיך געהערט א שטים דורך'ן מעגאפאן.

— ס'וועט פארקומען איצט א געיעג פון 20 הינד, וואס געהערען צו 8 ראסען. דאס געיעג איז אויף פינף קילאמעטער, צעהן אומקרייזען ארום סטאדיאן.

די הינד זענען אלץ געשטאנען אין איין גלייכער רייה זיך נישט ריהרענדיג פון ארט, פלוצלונג האט זיך דערהערט א שאס און אלע אויסגעשטעלטע הינד האבען זיך אין דעמזעלבען מאמענט געלאזען לויפען ארום דעם ספארט-פלאץ אויף דער ספעציעל געגאסענע אספאלט-ליניע. דאס איז געווען א זעהר עמאציאנעלער קאמף. יעדער פון די אנטיילנעהמענדע „ספארטלער" האט געזוכט ווי אויס צומיידען זיין געגנער כדי צו זיין דער ערשטער. דער קאמף האט פשוט מיטגעריסען. קאפאנע האט מעהר נישט געקענט איינזיצען און זיך אריבערגעבויגען איבער דער בארי'ע פון דער לאזשע, יאגענדיג די הינד און אנרופענדיג זיי ביי די פערשידענסטע נעמען, וועלכע זעהט אויס ער האט גוט געקענט. נישט נאר קאפאנע איז מיטגעריסען געווארען מיט דעם דאזיגען הינטישען קאמף, נאר אויך מאלי פיקאן און קאליך האבען געמוזט מודה זיין, אז אזא עמאציע האבען זיי דעלטען ווען איבערגעלעבט, און מיט יעדען אומקרייז איז דער קאמף געווארען פערביסענער און העפטיגער, די הינד האבען שוין נישט געהאווקעט נאר געקוויטשעט. זיך געיואַפען אויף ליבקס און רעכטס, אזוי ווי זיי וואלטען צוגעשריבען א גרויסע בעדייטונג פאר זייער ווייטערדיגער קאריערע, אויב זיי וועלען קומען די ערשטע צו דער מעטע.

(פארטזעצונג קומט).

צוויי געשרייען

(אַן איבערדערצעהלטע געשיכטע)

— פון — ז. ליבין.

אַ מאָדנע געשיכטע, אַ געשיכטע וועגען צוויי אויסגעשרייען, וואָס פערפאָלגען איהם זיין גאַנץ לעבען, האָט מיר דערצעהלט אַ געוויסער אַלטער מאַן. אַ מאָדנעם שטאַרקען איינדרוק האָט דער אַלטער געמאַכט אויף מיר מיט זיין ערצעהלונג. איך קען עס נישט פערגעסען, און אַן'אַנדערש מאָל דאַכט זיך מיר, אַז די דערצעהלטע געשיכטע וועגען צוויי אויסגעשרייען, וואָס פערפאָלגען איהם אַ גאַנץ לעבען, וועט אויך מיר פערפאָלגען מיין גאַנצען לעבען.

אין אַ געוויסען רעסטאָראַן, וואוהין איך קום אָפט אַריין, פלעגט מיין אויפמערקזאַמקייט ציהען אַן'עלטערער מאַן, וועלכער איז אַלעמאָל געזעסען פערדרוקט אין אַ ווינקעל איינער אַליין. ער איז געווען אַ מאַן, ווי עס האָט אויסגעקוקט שוין אין די זיבעציגער. דאָס שטאַרק צוקנייטשט, אָבער זעהר סימפּאַטיש געזיכט זיינס איז אַלעמאָל געווען ריין ראַזירט. די שניי-ווייסע האָר אויף זיין קאָפּ זענען אַלעמאָל געווען פערקעמט, געקליידעט איז ער געווען אָרעם, אָבער אַלעמאָל זעהר ציכטיג און עס איז געווען גאַר נישט שווער צו דערקענען, אַז דער אַלטער פּאַסט אויף, אויף זיין סאָלעט.

איך האָב זיך וועגען דעם אַלטען עטליכע מאָל נאָכגעפרעגט ביי די קעלנערס און איך האָב זיך דערוואוסט, אַז ער האָט פינף און דרייסיג יאָהר אָפּגעאַרבייט אַלס אַגענט פאַר אַ געוויסער פערזיכערונגס-געזעלשאַפט. איצט טוט ער גאָרנישט, אָבער ער איז בעזאָרגט פון דער געזעלשאַפט מיט אַ לעבענסלענגליכער קליינער פענסיע און ער דאַרף אויף זיין גרויער עלטער צו קיינעם נישט אָנקומען. געווען איז ער אַמאָל אַ גליקליכער פאַמיליען-מאַן, אָבער זיין איינציג קינד, אַ מיידעלע פון אַ יאָהר צעהן, איז געשטאָרבען, שפּעטער מיט עטליכע יאָהר איז אויך זיין פרוי געשטאָרבען און ער איז געבליבען אויף דער וועלט איינער אַליין, — עלענד ווי אַ שטיין.

מען האָט מיר אויך געגעבען אָנצוהערען, אַז דער אַלטער ליידט פון עפּעס אַ מאַניע, אַ משוגעת און דערביי קוקט מען אויף איהם מיט אַ געפיהל פון אומהיימליכקייט. ווען איך האָב וועגען דעם מעהר געוואָלט וויסען, האָב איך זיך דערוואוסט די גאַנצע געשיכטע.

אַזוי איז ער אַ קלוגער מענש, קענטיג אַ געבילדעטער און אַ פיל בעלעזענער. ווען ער רעדט מיט אייך, איז איהם אַ פערגעניגען צו הערען. און ס'איז טאַקע דאָ פון איהם וואָס אָפּצולערנען זיך. אָבער אַפּנים דער טויט פון זיין איינציג קינד און פון זיין פרוי דריקט איהם שטענדיג אויף זיינע געדאַנקען, ווייל אַלעמאָל דאַכט זיך איהם, אַז ער הערט עפּעס אויסגעשרייען און ביי יעדער געלעגענהייט און ווען ער כאַפּט נאָר אָן, דערצעהלט ער וועגען די אויסגעשרייען, וואָס פערפאָלגען איהם זיין גאַנץ לעבען.

דער אַלטער מאַן האָט מיר דערצעהלט די געשיכטע וועגען די צוויי אויסגעשרייען, וואָס פערפאָלגען איהם זיין גאַנץ לעבען. ער האָט דאָס מיר אָבער דערצעהלט שוין גאָרנישט אַזוי, ווי מען האָט מיר פאָרגעשטעלט. עס איז שוין גאָרנישט אויסגעקומען, אַז ביי יעדער געלעגענהייט און ווען ער כאַפּט נאָר אָן, דערצעהלט ער גלייך אָט די געשיכטע וועגען די אויסגעשרייען.

איך בין מיט דעם מענשען בעקאַנט געוואָרען. ער איז געווען אַזאַ וואוילער מענש, אַזאַ יאַרידע נשמה. עס איז געווען אַ פערגעניגען מיט איהם צו פערברענגען און צו חבר'ען זיך. אונזער בעקאַנטשאַפט איז אַריבער אין אַ גאַנץ אינטימער פריינדשאַפט. דאָס האָט אָבער געדויערט אַ גאַנץ לאַנגע צייט. אונז פלעגט אויסקומען גאַנץ אָפט און גאַנץ לאַנג פערברענגען צווישען זיך און דאָך האָט דער מענש אַפילו מיט איין וואָרט נישט דערמאָהנט וועגען דער געשיכטע מיט די „אויסגעשרייען“, און עס האָט אויך קיינמאָל נישט פּאַסירט אַז איך זאָל איהם הערען דאָס דערצעהלען פאַר עמיצען אַנדערש.

דאָך איינמאָל, ווען מיר ביידע זענען אַזוי געזעסען אין רעסטאָראַן ביי איין טישעל, איז דער אַלטער ווי אויף עפּעס געוואָרען אויפמערקזאַם און ווי צו עפּעס זיך צוגעהערט. אויף זיין געזיכט האָט זיך צושפּרייט אַזאַ אומעטיגער שמייכעל, און דריקענדיג מיט די פּלייצעס, עפּעס ווי ער וואָלט זיך געוואונדערט, האָט ער צו זיך אַליין גערעדט:

— מערקווירדיג... מערקווירדיג....

ער האָט זיך ווידער צו עפּעס צוגעהערט. אויף זיין געזיכט האָט זיך צושפּרייט אַזאַ אומעטיגער שמייכעל, און דריקענדיג מיט די פּלייצעס עפּעס ווי ער וואָלט זיך געוואונדערט, האָט ער צו זיך אַליין גערעדט:

— איך קען דאָס נישט פערשטעהן... איך קען דאָס נישט בעגרייפען, אָבער עס איז פאַקט אַזוי.

טראָפּענס שווייס זענען דעם אַלטען אַרויסגעקומען אויף זיין שטערן, ער האָט דעם שווייס אָפּגעווישט און ער האָט צו מיר גענומען רעדען:

— מעהר אַז ער וועניגער ווייסט איהר דאָך שוין וועגען מיין לעבען. איך האָב דאָך שוין ביי פערשידענע געלעגענהייטען אייך פיל דערצעהלט וועגען זיך, ווייסט איהר דאָך, אַז אַמאָל בין איך געווען זעהר אַ גליקליכער מענש. מיין לעבען איז זיך געלאָפען ווי אַ שטענדיגער רוהיגער יום-טוב. איך האָב אַזוי ליב געהאַט מיין פרוי, ווי זיס, ווי טייער, זי איז מיר געווען! און מיין קינד? ווי ליכטיג, מיין טעכטערל האָט געמאַכט מיינע טעג און מיינע יאָהרען! מיט וואָס פאַר אַ פרייד זי האָט אָנגעפילט יעדען ווינקעלע פון מיין היים! איך האָב גוט פערדינט, איך האָב אין זיך געהאַט אַזוי פיל ענערגיע. איך האָב נישט געקענט רוהען און איך בין געווען איבערגעגעבען מיין אַרבייט אַלעמאָל מיט לייב און נשמה. האָב איך גוט פערדינט, און מיין לעבען איז געווען אָנגעפילט אַריבער די ברעגען מיט גליק און פרייד... אָבער דאָס האָב איך אייך שוין ביי פערשידענע געלעגענהייטען דערצעהלט.

עס איז געווען דער טאָג, דער מערקווירדיגער טאָג, ווען מיין קינד האָט געדאַרפט קומען אויף דער וועלט. אין הויז זענען געווען דער דאָקטאָר און די קראַנקען-שוועסטער; מיין פרוי, מיין גוטע, מיין אָרימע סאָפיע איז אין איהר צימער געלעגען. מיין האַרץ האָט געקלאַפּט פאַר ערוואַרטונג און אויפרעגונג. נאָר אָט האָט מיין פרוי גענומען שרייען אין איהרע געבורטס-וועהטאָגען, אין די לעצטע וועהטאָגען. פון איהר יעדען אויסגעשריי פלעגט מיר אַ שטאָך-טון אין האַרצען, מיינע אויגען זענען געווען מיט טרערען פערלאָזען. איך האָב פיל געוויינט.

נאָר אָט איז געקומען דער לעצטער אויסגעשריי פון דער לעצטער וועהעניש, וואָס מאַכט די פרוי פאַר אַ מוטער. גלייך נאָך דעם אויסגעשריי האָט זיך דערהערט דאָס ערשטע וויינען פון דעם קינד. אָבער דער לעצטער אויסגעשריי! ווי מורא'דיג דאָס איז אויסגעקומען! דער אויסגעשריי האָט ווי מיט אַ שאַרפען גרויל דורכגעשניטען די לופט, דער אויסגעשריי איז מיט אַ שניידענדער שאַרפקייט אַריין אין מיין אינעווייניג, דורכגעשניטען מיין האַרץ, מיין מאַרך מיט אַ שאַרפען וועהטאָג דורכגעשניטען זיך דורך אַלע גלידער פון מיין קערפּער. עס האָט מיר אָטעם אויסגעפעהלט, מיין האַרץ איז פערשטילט געוואָרען. עס האָט מעהר גאָרנישט עקזיסטירט. דער אויסגעשריי האָט פערנומען דעם גאַנצען שטח אַרום און אַרום, עס האָט פערנומען די גאַנצע וועלט.

עס האָט זיך דערהערט דאָס וויינען פון קינד. דער אויסגעשריי איז ערגעץ פערשוואונדען געוואָרען, אָבער ער איז נישט געשטאָרבען, ער איז לעבען געבליבען, און איך האָב עס ווידער געהערט, און איך הער איהם נאָך ביז דעם היינטיגען טאָג.

די צייט איז זיך געלאָפען, יאָהרען זענען אַוועק, דאָס קינד, מיין ערשט קינד, און מיין איינציג קינד, מיין שעהן טעכטערל איז געוואָרען פון יאָהר צו יאָהר שעהנער און געזונטער און האָט פון טאָג צו טאָג מיין לעבען אָנגעפילט מיט מעהר גליק און ענטציקונג. נאָר דער אויסגעשריי, וואָס איז געקומען פאַר איהר געבורט, איז פערבליבען עקזיסטירען און אָפט איז עס אַזוי ווי צו מיר אין געסט געקומען און פלוצלונג פלעג איך דעם אויסגעשריי דערהערען און ער פלעגט אָפּקלינגען פונקט אַזוי מורא'דיג, פּונקט אַזוי שאַרף-שניידענד, ווי ווען ער האָט זיך פון מיין פרויס צימער אַרויסגעריסען צום ערשטען מאָל. איך פלעג זיך אַרומקוקען. מיר פלעגט זיך דאַכטען, אַז איך וועל דערזעהן דאָס אָרט, פון וואַנען דער אויסגעשריי האָט זיך אַרויסגעריסען.

ווען איך פלעג דערהערען דעם אויסגעשריי ווען איך און מיין פרוי זענען אין הויז געווען, פלעג איך כאַפּען מיין פרוי אין מיינע אָרעמס, איך פלעג זי דריקען צו מיין האַרץ און פלעג זי קושען, ווי אין אַן אויסגוס פון ווילדקייט. זי פלעגט זיך שטיפעריש-יוגענדליך פון מיינע אָרעמס אַרויסרייסען, פלעגט מיר אָנקוקען מיט אַ ליכטיגען לאַכען, און זי פלעגט מיך פרעגען:

— וואָס איז, וואָס מיט אַמאָל?

פלעג איך זי פרעגען:

— סאָפעניו, דו געדענקסט דיין לעצטען מורא'דיגען אויסגעשריי. איידער דו האָסט געבוירען אונזער טעכטערל?

פלעגט סאָפיע ענטפערען:

— איך געדענק גאָרנישט. איך געדענק נאָר, אַז מיר האָט זיך געדאַכט, ווי צוויי טויזענט ווילען מיך אויף צורייסען.

— און איך סאָפעלע, הער דיין יענעם אויסגעשריי עד היום — פלעג איך דערצעהלען מיין פרוי. פלעגט זי לאַכען. ביי איהר איז דאָס אויסגעקומען אַ שפּאַס, איך האָב זיך אָבער געפונען אונטער אַ מאָדנעם איינדרוק: יעדעס מאָל, ווען נאָר איך פלעג דערהערען דעם אויסגעשריי, בין איך זיכער געווען, אַז אָט דער אויסגעשריי איז דאָ אַלע מאָל. ערגעץ וואו פיהרט ער אַ זעלבסטשטענדיגע עקזיסטענץ און צו מיר קומט ער, ווי נאָר ער געפינט פאַר נויטיג.

איז געקומען אַ פינסטערער טאָג אין מיין לעבען. ווידער האָב איך געזעהן אין מיין הויז אַ דאָקטאָר, ווידער אַ קראַנקען-שוועסטער. מיין קינד איז געלעגען אין אַ שטאַרבענדען צושטאַנד...

— מיין קינד איז געשטאָרבען... דער דאָקטאָר און די קראַנקען-שוועסטער זענען אָפּגעטרעטען פון מיין קינדס בעטעל מיט פערזונקענע קעפּ און מיט פערוואָלקענטע געזיכטער. איך האָב געוואוסט, אַז מיין קינד איז נישטאָ מעהר, מיין פרוי, מיין אויסגעמאַטערטע אויסגעפלאַגטע פרוי האָט אָנגעקוקט דעם דאָקטאָר, די קראַנקען-שוועסטער און פון איהר מויל האָט זיך אַרויסגעריסען איין קלאַנג-לאָז וואָרט, איין פראַגע:

— געשטאָרבען?

מען האָט נישט געענטפערט.... די מוטער איז צוגעלאָפען צום קינד, אַ ווילדער, יאָמערליכער אויסגעשריי האָט זיך פון סאָפיאַן אַרויסגעריסען. עס האָט זיך געדאַכט, אַז דער אויסגעשריי האָט פון דער מוטער אַרויסגעריסען איהר גאַנצען אינגעווייניג. מיין האַרץ איז דורכגעלעכערט געוואָרען. גרויל און שוידער האָט זיך געטראָגען איבעראַיינעם מיט דעם אויסגעשריי און אָט דער צווייטער אויסגעשריי האָט שוין מיך אַזוי שנעל נישט אָפּגעלאָזען. זי איז געלעגען אַ געחלשט'ע און אין הויז זענען שכנים אָנגעלאָפען. איך האָב נאָר געהערט דעם אויסגעשריי. ער האָט זיך פסדר איבערגעשריגען אין מיין מאַרך, אין מיין האַרצען.

אַ סך, אַ סך יאָהרען זענען אַריבער, געשטאָרבען איז מיין קינד, געשטאָרבען מיין פרוי. נישטאָ מעהר קיינער. אַליין בין איך פערבליבען, איינגאַנצען אַליין, אָבער צוויי אויסגעשרייען זענען פערבליבען מיט מיר אויף אייביג. פערבליבען מיט מיר דעם אויסגעשריי פון מיין פרוי, ווען דאָס קינד איז געבוירען געוואָרען און אויך דער צווייטער אויסגעשריי, ווען דאָס קינד איז געשטאָרבען. די צוויי אויסגעשרייען לאָזען מיך נישט אָפּ. נישט אַלע מאָל זענען זיי דאָ מיט מיר. נאָר זיי קומען פון צייט צו צייט און זיי קומען אַלעמאָל איינאיינעם. און פריהער דערהער איך דעם ערשטען אויסגעשריי, און עס דויערט אַ ווילע, און עס שניידט זיך אַריין אין מיין מאַרך דער צווייטער אויסגעשריי. די ביידע אויסגעשרייען האָבען זיך אויף איין האָר נישט פערענדערט. זיי שניידען זיך אַלעמאָל דורך מיט דער זעלבער שאַרפקייט, מיט דעם זעלבען גרויל, מיט דעמזעלבען שוידער...

און איך האָב זיי ליב בעקומען. אָט די צוויי אויסגעשרייען. איך גאַר זיי צו דערהערען. מיר דאַכט זיך, ווי זיי לעבען אויף פאַר מיר אויף אַ מינוטעלע מיין פערגאַנגענהייט און נישט בלויז מיט ערינערונגען, נאָר מיט עטוואָס, וואָס איז ווירקליך, וואָס האָט אַ ממשות. אָט איצט ערשט, אָט ווי איך בין דאָ געזעסען און מיט אייך גערעדט, זענען זיי געקומען, די צוויי אויסגעשרייען, און ווי דייטליך איך האָב זיי געהערט!

אַזוי האָט דער אַלטער פערענדיגט זיין געשיכטע.

היינט און פאָלג. טעג!
דאָס פּאַריזער נעשלעכטס-לעבען אין שפּיגעל פון פילם לויט Carmini און Gallonne
צופעליגער זוהן
פיקאַנט, פול הומאָר. פילם פון לעבען פון מענשן אהן מאָרגן.
אין די הויפּט-ראָלן:
ANNABELLA, ALBERT PREJEAN
אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-צייטונג און לאַנד-אַקטואַליטעטן.
אנהייב פון די סעאַנסען אין געוו. טעג 5 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג 1 בייטאָג. הנחה-בילעטן גילטיג אָהן בעגרענצונגען. פּאָפּולערע פּרייזען פון די פּלעצער.

דער רוח פון קערפּער

סענסאַציאָנעל-עראָטישער ראָמאַן

34)

ווי לייכט זי האָט זיך אויסגעוויזען, סעווערינאַ, ווען איהר האָבען אויפגעהויבען אָט די לפנים שוואַכע, מוסקול'לאָזע הענד!

הינפאָליטס פריינד איז אָבער געווען שטאַרקער, ווי מען האָט זיך עס גאָר געקאָנט משער זיין.

די פינגער פון זיינע שיינע הענד זענען געווען האַרט, ווי שטאָל.

דער דרוק פון זיינע פיס האָט געצוואונגען סעווערינאַן אַ קרעכץ צו טון פאַר ווייטאָג, אָבער אין דעם זעלבען מאָמענט האָט זי דערשפּירט אַ צופלוס פון לידענשאַפט, אַנ'אַ-סך שטאַרקערען און מעכטיגען, ווי ווען עס איז ביז איצט.

דער יונגערמאַן האָט אַרויסגענומען אַ טייערען פּאַרסיגאַר און פערריכערט אַ פּאַפּיראָס.

— ווי רופט מען דיך? (?

— בעלאַדאָנאַ.

— און דער ריכטיגער נאָמען?

— נישטאָ קיין אַנדערער.

זיינע ליפּען האָבען זיך פערקרומט אין אַן'איראָנישען שמייכעל.

— מיינסט, ווייזט אויס, אַז איך בין אַ פּאָליציי-בעאַמטער?

— און ווי רופט מען דיך? — האָט סעווערינאַ אַ פרעג געטון, האָבענדיג הנאה, בעת זי פלעגט זיך ווענדען צום מאַנסביל אויף „דו“.

— איך בעהאַלט נישט אויס מיין נאָמען. מען רופט מיך מאַרסעל, און דער צונאָמען מיינער איז „מלאך“...

סעווערינאַ האָט אַ ציטער געטון, ווען זי האָט דערהערט דעם צווייטייטיגען צונאָמען, וואָס האָט אַזוי האַרמאָנירט מיט דער קלאָהרקייט פון דעם יונגענמאַנס פנים.

— און אַ חוץ דעם, — האָט מאַרסעל פאָרטגעזעצט, איינגראָבענדיג זיך לע'ם סעווערינאַן אין די קישענס — חוץ דעם האָב איך נאָך אַ צונאָמען.... איך האָב זיך פאַר דיר נישט וואָס צו שעהמען... מען רופט מיך „דער גילדערנע פיסק“.

— פאַרוואָס עפּעס?

— גיב אַ קוק.

ערשט איצט האָט סעווערינאַ בעמערקט אַז ער דריקט עטוואָס צו זיין אונטערשטער ליפּ.

ער האָט די ליפּ ענטשפּאַנט און עס האָבען זיך ענטפּלעקט זיינע ציינער.

זיי אַלע זענען געווען פון גאָלד.

— די ציינער מיינע האָב איך געמוזט אויסשפּייען בעת אַ געשלעג — האָט זיך מאַרסעל אַ ווייצעל געטון — אָבער יענער האָט זיך אויך נישט ביליג אָפּגעפּטרט...

סעווערינאַן האָט אַ שרעק אַרומגענומען, ווען זי האָט אַ קוק געטון אויף זיין מויל.

מאַרסעל האָט זיך שנעל אָנגעטון.

— דו גייסט שוין אַוועק? — האָט זיך סעווערינאַ נישט-ווילענדיג אָפּגערופען.

— יאָ, איך מוז שוין...

און אָפּרייסענדיג די פראַזע האָט ער נישט געקענט צוגעגעבען:

— וואָס איז, איך דאַרף דיר אָפּגעבען אַ חשבון וואו איך גיי?...

און ער איז אַוועק, נישט אַ בליק-טוענדיג אַפילו אויף איהר.

אויפ'ן צווייטען טאָג איז ער אָבער ווידער געקומען צו דער מאַדאַם אַנאַיס אין הייזעל.

סעווערינאַ איז געווען פערנומען און צו איהם זענען אַרויס שאַרלאָטאַ מיט מאַטילדאַ.

— לאָזט מיך געמאַך, — האָט זיי געזאָגט מאַרסעל, — איך וויל האָבען בעלאַדאָנאַן.

ער האָט געוואַלדיג געוואַרט.

די צייט האָט פאַר זיינעטוועגען, פונקט ווי פאַר הינפאָליט'ן געהאַט אַ ספּעציעלע אויסמעסטונג.

ער האָט בעזעסען די ריין-חיה'שע פעהיגקייט צו וואַרטען אָהן דעם, אַז דער געדאַנק זאָל שטערען די רוה פון זיין קערפּער.

די שריט פון דער אָנקומענדער סעווערינאַ האָבען איהם אַרויסגעפיהרט פון דעם דאָזיגען האַלב-דרעמעלדיגען צושטאַנד.

זי איז פריידיג צוגעקומען צו איהם, אָבער ער האָט זי אָפּגעשטעלט מיט אַ האַנד-בעוועגונג.

— ענדליך! — האָט ער אויסגערופען.

— איך בין דאָך נישט שולדיג, אַז דו האָסט געמוזט וואַרטען.

ער האָט מיט גרויסער אָנשטרענגונג זיך אָפּגעהאַלטען פון אַ ציה טון מיט די פּלייצעס:

— שוין! שווייג! — האָט ער אַ שליידער געטון די ווערטער, און אַ קוש געטון זי אין די ליפּען.

ער האָט זיך שוין מעהר נישט געמיהט אויסצובעהאַלטען זיינע גילדענע ציינער. און סעווערינאַ האָט דערשפּירט אין דעם קוש די הייסע בעריהרונג פון די ליפּען און די קיהלקייט פונ'ם מעטאַל.

אין דער דאָזיגער בעריהרונג איז געווען עפּיס אומפערגעסליכעס.

מאַרסעל איז געבליבען ביי בעלאַדאָנאַן זעהר לאַנג.

עס האָט אויסגעזעהן ווי ער פרובט זיך אויף שטענדיג צו שטילען זיין דורשט.

ביז דער טיף פון דער נשמה האָט סעווערינאַן דורכגעדרונגען אַ שרעק-געפיהל.

זי האָט אין זיינע אָרעמס געגאָסען אַנ'אויסטערלישע הנאה.

זי האָט געפיהלט אַ נישט-בעדינגבאַרען פערלאַנג צו אָנטאַפּען זיין לייב, וואָס איז נישט אָנוועזענד געווען אין דער פינסטער, און נאָכגעבענדיג דעם דאָזיגען פערלאַנג, האָט זי צאַרט בעריהרט זיין פּלייצע.

זי האָט אָבער תיכף צוריקגעשטויסען די האַנד: זי האָט געהאַט אָנגעריהרט אַ טיפען שניט.

— ווייזט אויס, אַז דו פערשטייסט זיך נישט אויף אַזעלכע צאַצקעס... וועסט זיך דערמיט מוזען בעקענען!...

ער האָט אָנגענומען סעווערינאַן פאַר דער האַנד און אַ פיהר געטון מיט איהר איבער דער פּלייצע.

זיין גאַנץ לייב איז געווען בעדעקט מיט טיפע פערהיילטע שניטען.

די דאָזיגע שניטען זענען אויך געווען אויף די הענד, אויף די פיס, אויף דער פּלייצע.

— וואָס איז עס? — האָט סעווערינאַ אויסגערופען.

— ווילסט אפשר מיך פרעגען וועגען דעם, וויפיל מאָל איך בין געזעסען?... וועגען אַזעלכע זאַכען פרעגט מען נישט.

דער שטרענגער טאָן זיינער האָט, דאַכט זיך, געווירקט נישט נאָר אויף סעווערינאַן, נאָר אויף איהם אַליין אויך, וואָרום ער האָט אומגעריכט, פערבריגעס :

— נו, שוין... האָב מיר אַ גוטען!

(פאָרטזעצונג קומט).

ראַדיאָ-כראָניק

גוטע אדער שלעכטע ראַדיאָ-פּראָגראַמען?

גאַנץ אָפט דריקען אויס די ראַדיאָ־הערע"ס זייער אונצופרידענהייט מיט די פּראָגראַמען פון פּוילישען ראַדיאָ. עס שיטען זיך פראַגען און נאָך מעהר פּרעטענזיעס, הלמאי דער ראַדיאָ גיט אַזויפיל ערנסטע מוזיק. פאַרוואָס דינגט אַזוי זעלטען קיעפּ"א? פאַרוואָס זענען די אָפּערן־אוידיציעס פון ווין, פּאַריז, לאָנדאָן און מיילאַנד פיל בעסער פון וואַרשאָ אָדער לעמבערג? פאַרוואָס ווערט אַזוי פיל געגעבען ערנסטע מוזיק אויף גראַמאָפאָן־פּלאַטען (אַנטשטאָט בעקלאָגען זיך ווידער פאַרוואָס מען גיט בלויז פאָקסטראָטען) און צום סוף דער וויכטיגסטער און שווערסטער פאָרוואורף: פאַרוואָס זענען די ראַדיאָ־פּראָגראַמען אין פּאַריז, לאָנדאָן, רוים אָדער פּראָג סתם „אינטערעסאַנט" — און די פּוילישע נישט!

דער אמת איז אָבער, אַז נישט שטענדיג זענען די ראַדיאָ־הערערס גערעכט. עס איז גענוג צו נעהמען אין האַנט אַריין אַ אויסלענדישען ראַדיאָ־פּראָגראַם און עס איז גרינג זיך צו איבערצייגען, אַז די אַלע אויסלענדישע ראַדיאָ־צייטונגען און אַפילו די דייטשע, וועלכע מען קאָן זיכער נישט חושד זיין אין אַ ספּעציעלע סימפּאַטיע צו פּוילען, לויבען זעהר די קאָנצערטען פון פּוילישען ראַדיאָ. הונדערטער בריף פון ענגלישע, פראַנצויזישע און אַנדערע אויסלענדישע ראַדיאָ־הערערס, דריקען אויס זייער דאַנק און צופרידענהייט פון דער אויסגעהעכטער מוזיק.

דאָס אַליין איז שוין אַ באַווייז, אַז ווי באַלד די זעלבע אויסלענדער זענען אַזוי שטאַרק צופרידען פון די פּוילישע קאָנצערטען, שטעהט עס נאָך נישט מיט די היגע ראַדיאָ־אוידיציעס אַזוי שלעכט.

עס איז טאַקע אמת, דאָס איינצעלנע אויסלענדישע ראַדיאָ־סטאַציעס גיבען פון צייט צו צייט בעסערע אוידיציעס ווי די פּוילישע. די סיבה איז אַ גאַנץ איינפאַכע. דער פּוילישער ראַדיאָ איז נישט אימשטאַנד, ווי למשל די ענגלישע צו בעצאָהלען 1000 דאָלאַר פאַר אַ טראַנסמיסיע. אין גאַנץ פּוילען זענען פאַראַן נישט מעהר ווי 300 טויזענד רעגיסטרירטע ראַדיאָ הערערס, ענגלאַנד האָגעגען צעהלט העכער 5 מיליאָן און דייטשלאַנד גאַנצע 4 מיליאָן ראַדיאָ־הערערס. די דאָזיגע ציפערען אילוסטרירען אַמבעסטען וועגען דעם קאָלאָסאַלען אונטערשיד פון די הכנסות, וועלכע עס האָט דער פּוילישער ראַדיאָ און די פריהער דערמאָנטע.

נישט געקוקט דערויף זענען שוין פערביי און וועלען נאָך אויפטרעטען פאַר׳ן מיקראָפאָן פון פּוילישען ראַדיאָ די בעריהמטעסטע אַרטיסטען־סאָליסטען מיט אַ וועלט נאָמען. די מוזיק צוזאַמען מיט די פליטען פערנעהמען 68 פּראָצענט פון גאַנצען פּראָגראַם.

עס איז גאַנץ זיכער, אַז ווען דער היימישער ראַדיאָ־הערער וואָלט זיך נעהנטער בעקאַנט מיט אַן אויסלענדישען פּראָגראַם אַ טאָג נאָך אַ טאָג, וואָלט ער גאַנץ גיך געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז די פּוילישע מוזיקאַלישע ראַדיאָ־פּראָגראַמען זענען יעדענפאַלס נישט ערגער פון די אויסלענדישע.

מאָסקווע וועט שוין מעהר נישט שטערען פּוילען אויף די ראַדיאָ-כוואַליעס

מיט עטליכע וואָכען צוריק איז אין מאָסקווע אויפגעשטעלט געוואָרען אַ נייע ריזיגע ראַדיאָ־סטאַציע, וועלכע אַרבייט מיט דער אונגעהויערער קראַפט פון 500 קילאָוואַט.

צוליב דעם, וואָס די מאָסקווער ראַדיאָ־סטאַציע האָט געאַרבייט אויף אַ כוואַליע וואָס איהר לענג איז כמעט דיזעלבע, וואָס די פּוילישע, האָבען די ראַדיאָ־הערער פון די קרעסען זיך אָנגעהויבען צו בעקלאָגען, אַז מאָסקווע שטערט דעם גוטען אויפנאַהם פון וואַרשאַ. די שטערונג פון מאָסקווע איז געווען אַזוי גרויס, אַז אין די ווייטערע געגענדען פון וואַרשאַ (לערך 300 קילאָמעטער אין קרייז) האָט מען אַפילו אויף אַ דעטעקטאָר־אַפּאַראַט אויך נישט געקאָנט ריין אויפנעהמען די וואַרשאָווער ראַדיאָ־סטאַציע.

דער טעכנישער דירעקטאָר פון פּוילישען ראַדיאָ אינזש. העלער האָט אויסגענוצט די געלעגענהייט, וואָס אויף דער ראַדיאָ־טעלעגראַפישער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנפערענץ אין לוצערן האָט זיך אויך געפונען אַ דעלעגאַט פון סאָוו. רוסלאַנד און איהם אָנגעוויזען אויף די שטערונגען, וועלכע עס איז גורם די ריזיגע מאָסקווער ראַדיאָ־סטאַציע.

נאָך אַ פריינדליכער דיסקוסיע צווישען די דעלעגאַטען פון ביידע לענדער איז געקומען צו אַ פולשטענדיגען אויסגלייך און דער „קאָנפליקט" ווערט ליקווידירט. מאָסקווע האָט זיך פערפליכטעט, אַז די וועט בעצייטענס איבעררוקען די לענג פון איהר כוואַליע און אַזוי אַרום וועט זי מעהר נישט שטערען וואַרשאַ. עס דאַרף בעטאָנט ווערען, אַז די דאָזיגע דערגרייכטע פערשטענדיגונג ווייזט אָן איבעריג מאָל אויף דער פריינדליכער מיטאַרבייט פון דער פּוילישער און סאָוויעטישער ראַדיאָפאָניע, וועלכע גיט לעצטענס גאַנץ אָפט טראַנסמיסיעס פון פּוילישע פּראָגראַמען פאַר איהרע ראַדיאָ־הערערס.

אין טשעכאָסלאָוואַקיי איז מען זעהר צופרידען

וואָס ידער ציוניסטישער קאָנגרעס וועט פאָרקומען אין קאַרלסבאַד

(ענדע פון דער 3־טער זייט)

אַ פרייהייט, וועלכע איז כמעט איינציג אין דער גאַנצער וועלט.

וויל מען גענוי זעהען דעם גרויסען איינפלוס, וועלכע די יודען האָבען אין אונזער ווירטשאַפט און אין אונזער אינדוסטריע, איז ווערט אַ קוק צו טאָן אויפ׳ן פּראַגער יריד. וואָס וועט דאָס מאָל אָפּגעהאַלטען ווערען פונם 3־טען ביז׳ן 9־טען סעפּטעמבער.

נישט פערהאַן כמעט איין בראַנזשע מיט וועלכער יודען האַנדלען אויף דער גאַנצער וועלט, וואָס זאָל נישט זיין פערטרעטען אויפ׳ן פּראַגער יריד, און וועלכע זאָל נישט פאַבריצירט ווערען ביי אונז פון יודישע פאַבריקאַנטען אָדער פון געזעלשאַפטען, וואָס געהערען צו יודען אין גאַנצע אָדער לכל הפחות צום טייל.

אַזוי ווי אונזער יריד הויבט זיך אָן תיכף נאָכ׳ן ציוניסטען־קאָנגרעס, מאַכען מיר גרויסע הכנות, בכדי צו ברענגען זעהר אַ גרויסען טייל פון די קאָנגרעס־געסט, זיי זאָלען זעהען, וואָס מיר פּראָדוצירען און וואָס זיי קענען איינקויפען ביי אונז. די קאָנגרעס־געסט וועלען האָבען שטאַרקע הנחות אויף די באַהנען און מיר וועלען זיי מקרב זיין אויף אַלע אופנים.

פּראָג האָט דאָך פיל יודישע היסטאָרישע זעהענסווערטע זאַכען: די אַלטע שוהל פון 13־טען יאָהרהונדערט, דאָס יודישע ראַט־הויז, דאָס אַלטע בית־עלמין מיט די קברים פון רבי ליווא וכדומה, אַלץ וועט זיכער אינטערעסירען די געסט און די שטאָט פּראָג צוזאַמען מיט דער פּראַגער מעסע וועלען טאָן אַלעס מעגליכע בכדי די קאָנגרעס־געסט זאָלען מיטנעהמען שיינע זכרונות פון זייער בעזוך ביי אונז אין שטאָט.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר
אויערען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטען
11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)
טעל 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11-1 און פון 2-3 נאָכמ.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	75.00
3 פּראָצענטיגע בודאָוולאַנע —	38.00
4 " דאָלאַרובקאַ —	48.75
7 " סטאַביליזאַציע (אמ.)	49.38
8 " וואַרשאָווער פאַנד־בריף	40.38
8 " לאָדזער " "	37.80
ענגלישע פונט — — —	30.40
דאָלאַר - אָפיצ. 7.18, נישט אָפיצ. —	7.10
גאָלד־דאָלאַר — — —	9.15
גאָלד־רובל — — — —	4.85
דייטשער מאַרק — — —	2.08

מעלדונגען

„די שאַקאַלען אויפ׳ן קבר פון ד"ר אַרלאָזאָראָוו"

מיטוואָך דעם 28 יוני 9 אַ זייגער אין אָוו. אין זאַל פון טעאַטער „סקאַלאַ" אָרדענט איין דער לאָדזער ברית־הצה"ר אַ גרויסען קאָלעקטיווען רעפעראַט אונטער דעם אויבענדערמ. טיטעל מיט׳ן אָנטייל פון ד"ר י. שעכטמאַן — לייטער פון עקזעקוטיוו־סעקרעטאַריאַט פון וועלט אוניאָן פון ציוניסטען רעוויזיאָניסטען, אורי צבי גרינבערג (א"י) און אינז. עלפערן.

בילעטען שוין בעקומען אין לאָקאַל פון ברית הצה"ר (אַל. קאָשציושקי 21), אין טעאַטער „סקאַלאַ" ביי דער קאַסע און אין דער קאָנדיטאָריי „אַסטאָריאַ" אין פון 40 גר. ביז 1 זל. 3392

אַ פאָרלעזונג פון ח׳ זרבבל

וועגען די לעצטע פּאָליטישע געשעהענישען און ווירטשאַפטליכע פּראָבלעמען אין פּאַלעסטינע. דאָנערשטאָג 9 אָוונד אין שטאָט־ראַט־זאַל. בילעטען שוין צו בעקומען אין דער באָראָכאָוו־ביבליאָטעק קאָשטשושקאָ 9. 3399

רעל. ציונ. סאָצ. פּאַרטיי „דת ועבודה"
פּלאַץ וואָלנאָשטשי 6.

היינט, 8,30 אָוונד פּינקטליך קומט פאָר אַ גרויסע פערזאַמלונג א. ד. ט. „די זינד פון די ציוניסטישע אַרבייטער גרופּירונגען" (אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן מאָרד אויף ד"ר חיים אַרלאָזאָראָוו) עס וועלען רעדען די חברים: מ. וויינטרויב, אינזש. מ. וויינבערג, ב. אַפּעלשטיין א. א. איינגאַנג פריי. 3397

2 שטיבען
מיט רעכט צו בענוצען די קיך אַלס סובלאָקאַטאָר
ווערט פון באַלד געזוכט.
אָפּערטען אונטער "D„ אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס
ס׳ווערט געזוכט אַ יונגעל (לאַנגי געקליידעט אין געשעפט פון יודישע לאַנגע מלבושים ח. שניצער. נאָוואָמיעסקאַ 3. 3396

ראַקאַלען
אַ פראָנט־געוועלב אויף נאָוואָמיעסקאַ איבערצוגעבען. צו ערפאַהרען אין אַדמ. פון דער צייטונג. 3391

Pokój do wynajęcia z osobnym wejściem z wygodami. Południowa 40, m. 38 u p. Zalcmana parter, lewa oficyna.

קויף און פערקויף
אַ סוויטער־מאַשין 8/60 וואָלטער אין בעסטען צושטאַנד צו פערקויפען. צו ערקונדיגען שרודמיעסקאַ 4, וו. 15, יאַבלאָנעק. 3393

פערשידענעם
פּילק־היטען קאָלירט, צו 150 ווייס נישט, געפאַרבט צו 240, Piotrkowska 60, firma „Typ-Top" 3398

פערקויפער אויף ראַטעס!
אַ געזיכערטע עקזיסטענץ ביז 1000 זל. מאָנאַטליך. אינפאָרמאַציעס ערטיילט:
T·wo Bankowe w Grodnie,
Hoovera 9.

כירורגישער קאַבינעט
Dr. Szreiber
איז געוואָרען איבערגעטראָגען אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
אָפּעראַציעס, אָפּאַטורגקעס, הֵלט ושילאַקעם או"ח
היילאַנשטאַלט־פרייזען.

שלאָסעריי־אַרבייטען,
ווי אויך אויטאָגענישע שווייסונגען, מעטאַל־בעאַרבייטונגען, מאַשינען־טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13

הוילדירער,
רעטען און הערען, וואָס בעזיצען אַ קאַפּיטאַל פון 5 זל. ווערען געזוכט צום פערקויפען אַן ערשטקלאַסיגען אַרטיקעל פון טעגליכער נויטווענדיגקייט, וואָס איז נויטיג אין יעדער איינציגער הויז־ווירטשאַפט. צו ערפאַהרען פּעטריקאָווער 92 רעכטע אָפיצינע. 2־טער אַריינגאַנג. וו. 46 פון 8—3 אָוונט. 3394

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאָן 137-63
עס נעמען אָן דאָקטוירים ספּעציאַליסטען שיפּמאַן, וואַלינסקי, שמירנעלד, קערשנער, שמעראַוסקי, סלאַבאָדסקי, זאַלצוואַסער, איציקזאָן, קראַסאָווסקי, יאַקובזאָן און דענטיסטין סטאַראָפּאָלסקאַ.

ווערקשטעל **שירמס** פון און **שפּאַציר־שטעקענס**
ס. פייגענבוים
לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 19

עמפּפעהלט אין אַ רייכען אויסוואַהל פון קאָלירטע דאַמען־ און מענער־שירמס און שטעקענס צו קאָנקורענץ־פּרייזען.
נעהמט אָן אַלערליי רעפּאַראַטורען פון שירמס און שטעקענס.

לעטשניצע כראַבראַגאַ 4 רוג זגערזשער 87
נעהמט אָן קראַנקע פון אַלע ספּעציאַליטעטען
וויזיט 3 זל.
ווענעראָלאָגישער קאַבינעט. 3377

שייטלען
צו בעקומען
קערש
סענאַטאָרסקאַ 15

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אָן קראַנקע אין אַלע ספּעציאַליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 אַ זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

Poradnia
WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1
נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראַנקהייט. און מענער־שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער.
קוואַרץ־לאַמפּען, עלעקטרישער היילקאַבינעט.
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוו. פון 11—4 נימט אָן אַ פרוי־דאָקטאָר נאָר קינדער און פרויען, זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ. באַזונדערע וואַרטע צימער פאַר פרויען.
וויזיט 3 זל.

משנה חב"ד
מאת חיים יצחק בונין :: יצא לאור ספר שני
משנת האלהות
תוכן הענינים: מפתח. פ"א: יחוד האלהות. פ"ב: תורת הצמצום. פ"ג: תורת הספירות. פ"ד: תורת הבריאה יש מאין. פ"ה: תורת האותיות. לספר ראשון משנת הבינוני כבר יצא מוניטון בכל חוגי ישראל.
המכירה הראשית אצל המחבר:
Warszawa, Orla 15/7, Ch. Bunin P.K.O. 4752
Łódź, Aleja Kościuszki 29, Ch. Bunin.
מחיר הספר 2 ז. עם המשלוח 2.25. א. וב׳ יחד 3.50. בחו"ל 2.50. א׳ וב׳ יחד 4 ז. הזמנה 5 עקומפ. 20%. למוכ"ס 25%. בזקיפה לא ישולח.

זיכערע הירה און אַ רפואה!
אהן אָפּעראַציע. אהן בלוט, אהן אַ מעסער און אהן בלוט־פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, פאַר מענער, פרויען און קינדער. פערשידענע קאַליקעס אין גוף, פאַר הויקערס און פיס.

פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען־קאָפּ, און עס פאַלט אַריין אין דעם כיס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבט. ספּעציעלע גומענע הייל־באַנדאַזשען בעזונדער זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאַר הויקערס, לייטונגען ספּעציעלע הייל־קאָרסעטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקרומטע פיס און פלאַטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT. Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס־פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר באַראַנטש, פּראָפ. ד"ר י. מאַרישלער. פּראָפ. דר בר. קיעלאַנאָווסקי און אויך אַנדערע.
מיר נעהמען אויך אָן פּטרוניבערטע פון דער קראַנקען־קאַסע.

דאַנקזאַגונג.
ערטים דריק איך אויס מיין הערציגסטען דאַנק דעם ה׳ דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, פאַר זיין זאָרגפעלטיגען פערלעגען מיר אַ באַנדאַזש זוים זיין סיסטעם, וואָס פערוכערט מיך גענצליך.
(—) **Lajzor Tobias,**
Łódź, ul. Nowomiejska 7, III p.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.